

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење Нацрта закона о изменама и допунама Закона о водама (у даљем тексту: Нацрт закона) је садржан у одредби члана 97. став 1. тачка 9) Устава Републике Србије, којом је утврђено да Република Србија уређује и обезбеђује систем заштите и унапређења животне средине, а овај Нацрт закона управо уређује воду, као један од најважнијих елемената животне средине.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

1. Проблеми које Нацрт закона треба да реши

Доношењем Закона о водама („Службени гласник РС”, број 30/10) започет је процес реформи у сектору вода који треба да обезбеди успешно функционисање и развој овог сектора, као и усаглашавање прописа у области вода са прописима ЕУ. Поред Закона о водама и подзаконских аката донетих на основу тог закона, ову област регулишу прописи којима се уређује: право јавне својине и одређена друга имовинска права Републике Србије, аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе, систем заштите животне средине, планирање и уређење простора, изградња објеката, локална самоуправа, комуналне делатности, рударство и енергетика, пољопривреда и шумарство, пловидба, геолошка истраживања, поступање са отпадом, концесије, страна улагања, здравствена исправност воде за пиће и санитарно-хигијенске потребе и друго. Поједини напред наведени прописи донети су после ступања на снагу Закона о водама, те је стога потребно успоставити усаглашеност Закона о водама са тим позитивним прописима који су донети после ступања на снагу Закона о водама, због чега је потребно извршити измене и допуне Закона о водама. После ступања на снагу Закона о водама донет је Закон о јавној својини којим је прописано да су водно земљиште и водни објекти добра од општег интереса и да се начин и услови искоришћавања и управљања добрима од општег интереса уређује посебним законом, дакле Законом о водама. Обзиром да Закон о водама не садржи одредбе којима се уређује располагање и управљање водним земљиштем било је потребно допунити тај закон са тим одредбама и на тај начин уредити ову веома значајну област имајући у виду да се на водном земљишту обављају значајне привредне делатности. Истовремено како јавна водопривредна предузећа управљају водним објектима у јавној својини било је потребно прописати и шта се сматра управљањем водним објектима у смислу Закона о водама. Такође, после ступања на снагу Закона о водама вршене су измене и допуне закона којим се уређује планирање и изградња којима је прописано да се уз захтев за издавање грађевинске дозволе прилаже доказ о праву својине, односно закупа на грађевинском земљишту, односно да тај доказ за изградњу линијских инфраструктурних објеката може бити и уговор о установљавању права службености са власником повласног добра, због чега је потребно допунити Закон о водама са одредбама које уређују установљавање права стварне службености на водном земљишту и водним објектима и на тај начин кроз прописивање лица

надлежног за закључивање тих уговора у име Републике Србије убрзати процес издавања грађевинских дозвола. Такође, како би инвеститор био растерећен прибављања свих оних услова и сагласности које издају неки државни или други орган, односно посебна организација или јавно предузеће, кроз измене закона којим се уређује планирање и изградња уведен је поступак обједињене процедуре, тако да уместо инвеститора орган надлежан за издавање грађевинске дозволе, по службеној дужности, у обједињеној процедури прибавља те услове, сагласности и друге потребне доказе. Како се у складу са Законом о водама издају водна акта у поступку припреме техничке документације за изградњу нових и за реконструкцију постојећих објеката део Закона о водама којим се уређује издавање водних аката је било потребно ускладити са извршеним изменама закона којим се уређује планирање и изградња, а овим изменама и допунама Закона о водама се управо врши усклађивање са одредбама закона којим се уређује планирање и изградња који и који уређује поступак обједињене процедуре.

Поред наведеног доношењем Нацрта закона отклањају се недостаци уочени у примени Закона о водама. Наиме, у току примене Закона о водама уочени су одређени недостаци тог закона и проблеми који настају у примени истог због нерегулисања одређених питања везаних за располагање водним земљиштем, односно због недовољно јасних појединих одредби закона, из којих разлога је такође потребно да се изврше измене и допуне одредби Закона о водама које прописују водне објекте за одводњавање, за наводњавање, водне објекте којима управљају јавна водопривредна предузећа, територијалне основе за управљање водама - водна подручја, садржину плана управљања водама и органе надлежне за доношење планова управљања водама и посебних планова управљања водама, годишњи програм управљања водама, садржину оперативних планова за одбрану од поплава, ерозиона подручја, вађење речних наноса, правна лица надлежна за вршење испитивања квалитета отпадних вода, квалитета површинских и подземних вода и за праћење хаваријских загађења вода, издавање и одузимање лиценци, водна акта и органе надлежне за издавање водних аката, финансирање послова од општег интереса у области управљања водама, органе надлежне за инспекцијски надзор над спровођењем одредаба Закона о водама, као и одредбе којима су прописане казнене одредбе.

Услед измена у надлежностима посебних организација и органа управе Републике Србије Нацртом закона о изменама и допунама Закона о водама извршено је усклађивање и са одредбама закона који прописује надлежност за вршење послова мониторинга квалитета вода (испитивања квалитета вода на извориштима, мониторинга статуса вода и праћења хаваријског загађења вода), тако што се овим законом прописује да те послове врши орган управе надлежан за спровођење државног мониторинга квалитета вода, уместо републичке организације надлежне за хидрометеоролошке послове, како је сада прописано Законом о водама.

Обзиром да Законом о водама није било регулисано питање ко може да врши испитивање квалитета површинских и подземних вода, било је потребно, имајући у виду значај те области, допунити Закон о водама са одредбом која ће да пропише ко може да врши та испитивања.

Да би се избегао позитиван, односно негативан сукоб надлежности између органа надлежних за спровођење овог закона овим законом је извршена подела надлежности између органа управе надлежних за воде према територијалном принципу (Министарство пољопривреде и заштите средине -

Републичка дирекција за воде, Покрајински секретаријат за пољопривреду, водопривреду и шумарство, органи јединица локалне самоуправе) и подела надлежности између јавних водопривредних предузећа према хидрографским принципима.

Овај Нацрт закона треба да допринесе усклађивању националног законодавства у области вода са основним принципима садржаним у европским директивама у овој области. У поступку придруживања ЕУ један од предуслова је усаглашеност националног законодавства са европским законодавством. У нашој земљи је однос према води још увек неодговарајући, пошто се вода користи нерационално и врло често загађује, чиме се дугорочно отежава примена принципа одрживог развоја. Из тих разлога и наша земља мора у наредном периоду променити свој однос према води и ову област уредити у усклади са европским директивама, пре свега са Оквирном директивом о водама (Directive 2000/60/EC of the European Parliament and of the Council – Framework for Community action in the field of water policy) и другим директивама ЕУ које уређују област коришћења вода, заштите вода од загађивања и заштите од штетног дејства вода.

Националном Стратегијом Републике Србије за апроксимацију у области животне средине („Службени гласник РС”, број 80/11), у оквиру краткорочних планова за период од 2011. до 2014. године, предвиђено је да би све правне тековине ЕУ требало да буду транспоноване у кратком року и да би садашњи, важећи прописи требало да буду детаљно прегледани како би се утврдиле све неусклађености са правним тековинама ЕУ.

Како Закон о водама није у потпуности усклађен са директивама ЕУ у области вода које уређују сектор заштите вода овим Нацртом закона се, ради наставка усклађивања тог закона са тим директивама, односно ради заштите животне средине од неповољних утицаја испуштања отпадних вода и ради смањења загађивања воде које изазивају или подстичу нитрати из пољопривредних извора и спречавања даљег таквог загађивања врши допуна Закона о водама са одредбама којима се допуњује обавезна садржина Плана заштите вода од загађивања, прописује обавеза одређивања осетљивог подручја и одређује орган надлежан за утврђивање критеријума за одређивање осетљивог подручја и за одређивање осетљивог подручја и његових граница, прописује обавеза одређивања рањивих подручја и одређује орган надлежан за одређивање рањивог подручја и његових граница, садржина акта о одређивању рањивих подручја, обавеза доношења акционих програма са обавезним мерама, доношење Правила добре пољопривредне праксе у циљу постизања општег нивоа заштите од загађења нитратима пољопривредног порекла свих водних тела површинских и подземних вода и орган надлежан за доношење тих правила.

Предложене измене и допуне резултат су и анализа усклађености националног законодавства са Оквирном директивом о водама, Директивом 2008/105/ЕЗ Европског Парламента и Савета о стандардима квалитета животне средине у области политике вода, Директивом 2006/118/ЕЗ Европског парламента и Савета о заштити подземне воде од загађивања и погоршавања квалитета, Директивом Савета 91/271/ЕЕЗ која се односи на пречишћавање комуналних отпадних вода, Директивом Савета 91/676/ЕЕЗ која се односи на заштиту вода од загађивања узрокованог нитратима из пољопривредних извора, Директивом Савета 98/83/ЕЗ о квалитету воде намењене за људску потрошњу, Директивом 2006/7/ЕЗ Европског парламента и Савета о квалитету воде за купање, Директивом 2007/60/ЕЗ Европског парламента и Савета о процени и управљању

ризицима од поплава и Директивом 2009/90/ЕЗ Комисије која утврђује техничке спецификације за хемијске анализе и мониторинг статуса воде. Измене у члану 93. Закона о водама обезбеђују потпуно уређење области заштите вода од загађивања, не само у погледу прописивања граничних вредности и рокова за њихово достизање, већ и у погледу уређивања начина и услова за достизање и очување поштовања прописаних граничних вредности, односно прецизнијем уређењу ове области и ефикаснијој имплементацији прописаних обавеза из директива ЕУ.

Предложене измене и допуне рађене су и на основу анализа усклађености националног законодавства са Оквирном директивом о водама 2000/60/ЕЗ, Директивом о заштити подземних вода од загађивања 2006/118/ЕЗ, Директивом о стандардима квалитета животне средине у области политике вода 2008/105/ЕЗ, Директивом Савета 91/271/ЕЕЗ која се односи на пречишћавање комуналних отпадних вода, Директивом Савета 98/83/ЕЗ о квалитету воде намењене за људску потрошњу, Директивом 2006/7/ЕЗ Европског парламента и Савета о квалитету воде за купање које су спроведене током 2014. године са страним правним експертом а преко PLAC пројекта - "Саветодавни центар за питања политике и легислативе" (Policy and Legal Advice Centre - PLAC 3). Такође, предложене измене и допуне рађене су и на основу правне анализе усклађености националног законодавства у области заштите вода од загађивања која је спроведена од стране правних експерата у оквиру ENVAP II пројекта током 2014. године.

Истовремено, предложене измене и допуне су у складу и са Планом припреме прве ревизије НПАА којим је предвиђено да ће Република Србија најкасније 2018. године постићи унутрашњу спремност за преношење највећег дела правних тековина ЕУ и њихову примену.

Такође, овим Нацртом закона, ради очувања, заштите и побољшања квалитета животне средине и заштите људског здравља, врши се усклађивање Закона о водама са Директивом ЕУ 98/83 која се односи на квалитет воде намењене за људску потрошњу и Директивом ЕУ 2006/7/ЕС која се односи на квалитет воде за купање из којих разлога се врши измена, односно допуна чланова Закона о водама који уређују те области.

Предложене измене представљају транспозицију оних одредаба директива чије је преношење у правни систем Републике Србије могуће извршити искључиво законом. Такође, један од разлога за предлагање ових измена и допуна јесте проширење правног основа за доношење подзаконских прописа у делу Закона о водама који се односи на заштиту вода од загађивања, како би се обезбедила правни основ за преношење одредаба релевантних директива које у правни систем Републике Србије могу бити транспоноване и подзаконским прописима. Проширење правног основа у овом смислу доприноси потпунијем и прецизнијем уређењу ове области и ефикаснијој имплементацији прописаних обавеза. Неке од предложених измена и допуна произашле су и из рада Радне групе на изради предлога Правилника о начину и условима мерења количине и испитивања квалитета отпадних вода и садржини извештаја о извршеним мерењима који се доноси у складу са чланом 99. став 5. важећег Закона о водама. Наиме, да би се омогућило ближе прописивање мерења и испитивања квалитета отпадних вода и њихова разрада подзаконским прописом, уочено је потреба за ревизијом важећих законских одредаба у овом домену, на основу чега је предложена измена члана 99. Закона о водама.

Предложене измене и допуне такође су и у складу са планом, изнетим на састанку Међувладине конференције о приступању Републике Србије

ЕУ на министарском нивоу, да Република Србија буде у потпуности спремна да преузме обавезе из чланства у Европској унији до краја 2018. године.

Из наведених разлога, предложене измене и допуне Закона о водама су неопходне у циљу достизања што већег степена транспозиције, али и обезбеђивање правног основа за даљу имплементацију.

Доношење овог закона ствара услове за управљање водама на начин којим се постиже добар статус вода, а човекове потребе за водом задовољавају уз поштовање ограничења које поставља очување равнотеже у природи. Закон постављен на овим принципима поштује међународну праксу и тенденције у области коришћења и заштите вода и заштите од штетног дејства вода. Такође, доношењем овог закона уређује се располагање и управљање водним земљиштем, што је веома битно имајући у виду да се на водном земљишту обављају значајне привредне делатности.

2. Циљеви који се Нацртом закона постижу

Нацртом закона се постижу следећи циљеви:

1) усклађивање домаћег законодавства у области вода са законодавством Европске уније;

2) стварање услова за управљање водама на начин којим се постиже добар статус вода, а човекове потребе за водом задовољавају уз поштовање ограничења које поставља очување равнотеже у природи, кроз доношење планских докумената, прописивање права и обавеза свих субјеката који користе и/или загађују воду, односно користе водно земљиште и водне објекте, издавања водних аката и контроли њихове примене;

3) обезбеђење транспарентности поступака за давање у закуп водног земљишта, као добра од општег интереса, за намене прописане Законом о водама;

4) да послове у области вода на одређеном подручју које је прописано овим законом обављају правна лица која испуњавају услове у погледу техничко-технолошке опремљености и организационе и кадровске оспособљености,

5) отклањање недостатака у примени важећег Закона о водама уочених у току примене тог закона.

3. Разматране могућности да се проблем реши и без доношења Нацрта закона

Законом о водама, системским законом у области управљања водама, уређује се правни статус вода, интегрално управљање водама, управљање водним земљиштем и водним објектима, извори и начин финансирања водне делатности, надзор над спровођењем тог закона, као и друга питања од значаја управљање водама.

Имајући у виду овако дефинисану садржину Закона о водама, изради Нацрта закона се приступило пошто се дошло до закључка да решавање наведених проблема (неусаглашеност Закона о водама са позитивним прописима донетим после ступања на снагу тог закона, измена у надлежностима посебних организација и органа управе Републике Србије везаним за област вода, нерегулисано питање располагања водним земљиштем и нерегулисано питање ко може да врши испитивање квалитета површинских и подземних вода, избегавање сукоба надлежности између органа надлежних за спровођење овог закона),

односно постизање жељених циљева није могуће без измена и допуна тог закона. Такође, како Закон о водама није усаглашен у потпуности са законодавством ЕУ потребно је да се настави са даљим усаглашавањем тог закона са прописима ЕУ, што се и чини овим законом и биће настављено изработом подзаконских аката који ће бити донети на основу овог закона. Како се решавање наведених проблема и усаглашавање националног законодавства у области вода са прописима ЕУ врши кроз доношење закона и подзаконских аката нису разматране друге могућности за решење проблема и усаглашавање са законодавством ЕУ.

4. Зашто је доношење Нацрта закона најбољи начин за решавање проблема

Да би се успоставио правни оквир за спровођење потребних активности у области вода доношење Нацрта Закона је најбоље решење, јер омогућује да се кроз измене и допуне важећег закона:

1) изврши усаглашавање Закона о водама са другим прописима у нашем правном систему који су донети после ступања на снагу Закона о водама и настави даље усаглашавање са законодавством ЕУ у области вода,

2) обезбеди интегрално управљање водама.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Чланом 1. Нацрта закона, у поглављу I. Основне одредбе, у члану 2. став 3. речи: „експлоатацију речних наноса” замењују се речима: „речни нанос”, из разлога што појам експлоатација упућује на комерцијалну активност што није у духу одредбе члана 89. Закона о водама која прописује да је циљ вађења речног наноса очување или унапређење водног режима. У члану 2. Нацрта закона додате су нове тачке 1а), 2а) 35а), 40а), 40б), 41а), 44а), 56а) и 60а) којима се, ради усклађивања са директивама ЕУ и правилне примене одредби Закона о водама којима се прописује издавање водних аката и финансирање послова у области управљања водама, дефинише шта се у смислу тог закона подразумева под појмовима агломерација, биота, муљ, јавни сеоски водовод, магистрални цевовод, поплаве, ледене поплаве, стандарди квалитета животне средине и хидромелорациони систем. Дефиниција појма биоте дата је у сврху прецизније транспозиције осталих одредаба директива; дефиниција појма матрикс представља преношење у национално законодавство члана 2.(1) Директиве о стандардима квалитета животне средине у области политике вода 2008/105/ЕК; дефиниција муља дата је у сврху уређења, односно разграничења надлежности за уређење поступања са различитим врстама муљева и представља транспозицију члана 2.10 Директиве 91/271/ЕЕЦ о третману комуналних отпадних вода; дефиниција стандарда квалитета животне средине представља преношење у национално законодавство члана 2. 35) Оквирне директиве о водама 2000/60/ЕК. Ради усклађивања са директивом ЕУ која се односи на квалитет воде за купање врши се измена дефиниција појма вода за купање. Наиме, како вода у отвореном и затвореном базену није предмет уређења и примене Закона о водама, већ само површинска и подземна вода мења се дефиниција појма вода за купање дата у тачки 4) члана 3. Закона о водама. Такође, ради усклађивања са директивом ЕУ која се односи на квалитет воде намењене за људску потрошњу врши се измена дефиниција појма вода за пиће и вода за санитарно хигијенске потребе дате у тач. 5) и 6) члана 3. Закона о водама. Поред наведеног, брише се тачка 7),

јер не постоји квалитет прописан за сирову воду, а врше се и измене, односно допуне тач. 33), 52), 54) и 55), ради јаснијег и потпунијег дефинисања појмова инундационо подручје, реципијент, речни слив и речни подслив.

Чланом 3. Нацрта закона, у поглављу II. Водно добро, којим је уређено водно добро, врши се усклађивање одредбе члана 5. став 1. Закона о водама са одредбом члана 9. став 1. Закона о јавној својини којом је прописано да су воде природно богатство и у својини Републике Србије. Такође, тим чланом Нацрта закона је прописано да се водно земљиште у јавној својини може отуђити на начин прописан овим законом и законом којим се уређује јавна својина. Чланом 4. Нацрта закона врши се измена члана 9. став 3. Закона о водама тако што се брише да на територији града Београда надлежни орган града Београда може да одреди и другачију ширину приобалног земљишта из разлога таксативно наведених у ставу 3. тог члана Закона о водама. Уместо тога Нацрт закона проширује надлежност министарства надлежног за послове водопривреде, јер се прописује да ће на територији града Београда то министарство бити надлежно да одреди другачију ширину приобалног земљишта, ако је то потребно, ради: заштите вода, акватичних и приобалних екосистема; уређења вода; заштите добара посебних вредности и капиталних објеката или обављања других послова од општег интереса, у складу са Законом о водама.

Чланом 5. Нацрта закона додаје се нови члан 9а. Овом допуном се прописује управљање водним земљиштем у јавној својини, одређује правно лице надлежно за управљање тим земљиштем и утврђује обавеза за орган надлежан за послове државног премера и катастра. Управљање водним земљиштем је потребно прописати, не само из разлога што се на тај начин врши усклађивање са Законом о јавној својини, већ и из разлога што сам Закон о водама у члану 1. тог закона прописује да се тим законом, поред осталог, уређује и управљање водним земљиштем. Наиме, под управљањем водним земљиштем у јавној својини сматра се одржавање водног земљишта потребног за редовну употребу водних објеката у јавној својини, одређивање начина коришћења водног земљишта и коришћење водног земљишта, а тим земљиштем управља јавно водопривредно предузеће основано за обављање водне делатности на одређеној територији, односно ЈВП „Србијаводе” и ЈВП „Воде Војводине”. Овим чланом се уводи обавеза за орган надлежан за послове државног премера и катастра да за потребе управљања водним земљиштем на захтев јавног водопривредног предузећа уступа без накнаде, у року од 30 дана од дана пријема захтева, постојеће копије топографског и катастарског плана, листове непокретности, дигиталне записе, катастар подземних инсталација и ортофото снимке за водно земљиште.

Чланом 6. Нацрта закона врши се измена члана 10. Закона о водама тако што се прописује да је водно земљиште намењено за одржавање и унапређење водног режима, у складу са тим законом и актима донетим на основу тог закона, а посебно за: изградњу водних објеката; одржавање корита водотока и водних објеката; спровођење мера које се односе на уређење водотока и заштиту од штетног дејства вода, уређење и коришћење вода и заштиту вода, као и да се водно земљиште може осим за те намене користити и за изградњу и одржавање линијских инфраструктурних објеката, објеката намењених одбрани државе, бродоградилишта, лука, пристаништа, пловног пута и других објеката у складу са законом којим се регулише пловидба, објеката за коришћење природних купалишта и за спровођење заштитних мера на природним купалиштима, објеката за производњу електричне енергије коришћењем водних снага, обављање привредне делатности; за боравак и привез пловног објекта, укључујући и

угоститељски објекат на пловећем објекту; спорт, рекреацију и туризам, као и за обављање пољопривредне делатности.

Чланом 7. Нацрта закона додају се нови чл. 10а, 10б, 10в, 10г, 10д и 10ђ којима се, ради усаглашавања са Законом о јавној својини и уређивања располагања водним земљиштем и водним објектима у јавној својини, уређује давање у закуп водног земљишта у јавној својини и установљивање права стварне службености на водном земљишту и водном објекту у јавној својини. Чланом 10а до 10д се прописује да: се водно земљиште у јавној својини може дати, у складу са Законом о водама и актима донетим на основу истог, у закуп правним лицима, предузетницима и физичким лицима за намене утврђене тим законом; одлуку о давању у закуп и уговор о закупу водног земљишта у јавној својини доноси, односно закључује јавно водопривредно предузеће; се против те одлуке може изјавити жалба Министарству и надлежном органу аутономне покрајине за закуп на територији аутономне покрајине, у року од 15 дана од дана доношења одлуке; се водно земљиште у јавној својини може дати у закуп у поступку јавног надметања или прикупљања писмених понуда путем јавног оглашавања, односно изузетно непосредном погодбом, ако је то у конкретном случају једино могуће решење; се водно земљиште у јавној својини не може давати у подзакуп, односно да је уговор закључен противно одредбама овог закона ништав; се поступак давања у закуп водног земљишта у јавној својини спроводи у складу са прописима којима је уређено давање у закуп ствари у јавној својини; почетна цена, коју утврђује надлежни порески орган, за закуп водног земљишта у јавној својини не може бити нижа од тржишне цене закупа на подручју на којем се то земљиште налази; одредбе овог закона о давању водног земљишта у закуп не искључују давање водног земљишта на коришћење по посебним прописима о јавно-приватном партнерству и концесијама; су приходи остварени од давања у закуп водног земљишта на територији Републике Србије, осим територије аутономне покрајине, приход Буџетског фонда за воде Републике Србије, а на територији аутономне покрајине приход Буџетског фонда за воде аутономне покрајине и користе се за финансирање послова од општег интереса у области управљања водама; рок на који се водно земљиште даје у закуп не може бити дужи од 15 година по истеку ког рока је купац дужан да уклони објекте са водног земљишта о свом трошку, у року од три месеца; да ако купац не уклони објекат са водног земљишта у прописаном року исти ће да уклони јавно водопривредно предузеће о његовом трошку, у случају да више лица поднесе пријаву, односно понуду за исто водно земљиште приоритет код давања у закуп (право пречег закупа) тог водног земљишта у јавној својини имају правна лица, предузетници и физичка лица која на том водном земљишту обављају привредну делатност, односно која су власници објеката који се налазе на водном земљишту у јавној својини, која су дужна да доставе јавном водопривредном предузећу доказ да на водном земљишту обављају привредну делатност, односно доказ о објектима изграђеним, односно постављеним на водном земљишту. Чланом 10ђ Нацрта закона се прописује да се на водном земљишту и водним објектима у јавној својини може установити право службености за изградњу линијских инфраструктурних објеката, постављање цевовода, подземних и надземних водова, оптичких каблова и других инсталација, колектора, као и право службености пролаза, односно да уговор којим се установљава то право закључује јавно водопривредно предузеће. Чланом 10е се прописује да се водно земљиште може прибавити у јавну својину путем размене непосредном погодбом у складу са прописима којима се уређују услови прибављања и отуђења непокретности у

јавној својини, да предлог за размену водног земљишта подноси надлежно јавно водопривредно предузеће, а да акт за Владу о размени водног земљишта припрема Министарство.

Чланом 8. Нацрта закона врши се измена у члану 11. став 1. тако што се прописује да министарство надлежно за послове водопривреде, а на територији аутономне покрајине надлежни орган аутономне покрајине, одређује границе водног земљишта. На овај начин проширује се надлежност министарства надлежног за послове водопривреде, јер је до ове измене на територији града Београда надлежни орган града Београда одређивао границе водног земљишта за воде I реда. Такође, овом изменом се проширује надлежност министарства надлежног за послове водопривреде, али и надлежног органа аутономне покрајине, јер су исти према овом закону надлежни да одређују границе водног земљишта не само за воде I реда, већ и за воде II реда. Поред наведеног овим чланом се уводи обавеза за лица која израђују просторне и урбанистичке планове да границе водног земљишта уносе у те планове, и то у просторни план јединице локалне самоуправе, просторни план подручја посебне намене, регионални просторни план, план генералне регулације и генерални урбанистички план. На тај начин стварају се предуслови за смањење ризика од поплава кроз адекватну/ограничену намену коришћења водног земљишта.

Чланом 9. Нацрта закона у члану 12. Закона о водама додаје се нови став 2. којим се прописује да аутономна покрајина има право прече куповине водног земљишта на вештачким водотоцима (каналима) на којима има право јавне својине. На овај начин се врши усклађивање Закона о водама са Законом о јавној својини којим је утврђена својина аутономне покрајине на каналској мрежи, те из тих разлога треба прописати да аутономна покрајина има право прече куповине водног земљишта на тим водотоцима.

Чланом 10. Нацрта закона, у поглављу III. Водни објекти, врши се, ради бољег дефинисања који се од објеката наведених у загради сматрају водним објектима основне каналске мреже, односно да би се избегла различита тумачења у примени закона шта се сматра водним објектима основне каналске мреже за одводњавање, измена у члану 17. тачка 1. тако што се после речи: „и уређајима на њима” додају речи: „у функцији одводњавања или одржавања”, а у загради речи: „мостови и” бришу се. Такође, ради бољег дефинисања шта се сматра водним објектима детаљне каналске мреже за одводњавање у тачки 2) речи: „сабирне канале” замењују се речју: „основну каналску мрежу”.

Чланом 11. Нацрта закона, ради бољег дефинисања, односно да би се избегла различита тумачења у примени закона шта се сматра водним објектима за наводњавање, у члану 18. тачка 2) после речи: „мрежа” додају се речи: „и објекти”.

Чланом 12. Нацрта закона брише се члан 21. Закона о водама из разлога што су упућујуће одредбе тог члана којима се прописује да се изградња и одржавање водних објеката врши у складу са посебним законом, као и да се водни објекти уписују у јавне књиге о евиденцији непокретности и правима на њима сувишне, односно оптерећују закон непотребно, јер су та правила прописана другим посебним законима. Такође, тим чланом Нацрта закона се брише и члан 22. Закона о водама из разлога што је овим законом питање трошкова отклањања штете причињене на водном објекту у јавној својини радњама правног или физичког лица уређено у оквиру главе VI. Забране, ограничење права и обавезе власника и корисника водног земљишта и водних објеката, одељак 2. Обавезе.

Чланом 13. Нацрта закона, у члану 23. Закона о водама додаје се нови став 1. којим се прописује да се под управљањем водним објектима у јавној својини, у смислу овог закона, сматра изградња, реконструкција, санација и одржавање водних објеката на водном земљишту, унапређивање, чување и старање о њиховом наменском коришћењу. Такође, тим чланом Нацрта закона се прописује да јавно водопривредно предузеће управља, поред осталих, и са водним објектима за заштиту од ерозије и бујица на сливовима акумулација којима управљају, из разлога међусобне функционалне повезаности ових објеката, као и, у пракси показаној, немогућности јединице локалне самоуправе да управља свим повереним објектима. У истом ставу је додавањем „у јавној својини” прецизирано којим од преводница на каналима и системима за наводњавање јавно водопривредно предузеће управља.

Чланом 14. Нацрта закона у глави IV. ИНТЕГРАЛНО УПРАВЉАЊЕ ВОДАМА, одељак 2. Територијалне основе за управљање водама, члан 27. се прописује да су водна подручја на територији Републике Србије водно подручје Сава; водно подручје Дунав; водно подручје Морава; водно подручје Ибар и Лепенац и водно подручје Бели Дрим. Овим изменама водна подручја одређују на основу техничког аргумента, а он је у овом случају хидрографски слив и тиме се афирмише један од основних постулата у водопривреди, да је слив основна јединица за управљање. Овим изменама се предлаже укидање водног подручја Београд, због тога што на постојећем административном подручју града Београда није било могуће интегрално управљање на водним подручјима: Сава, Дунав и Морава, у складу са водопривредним прописима, директивама ЕУ и домаћом хидротехничком праксом. Ово се нарочито манифестовало у делу управљања на поменутих водним подручјима у погледу обављања управно-административних послова и послова који су у надлежности јавног водопривредног предузећа, што је имало за последицу сегментно управљање режимом вода, од стране републичких и градских органа надлежних за водопривреду.

У току примене Закона о водама показало се да је ради ефикаснијег организовања редовних оперативних послова у управљању водама, међу којима су најзаступљенији одржавање водних објеката и спровођење одбране од поплава, као и због боље везе између републичких органа са органима јединица локалних самоуправа потребна територијална јединица мања од водног подручја на којој би се обављали оперативни послови у управљању водама те је стога чланом 15. Нацрта закона додат члан 27а којим се прописује да се водна подручја деле на водне јединице, као основне територијалне јединице за обављање оперативних послова у управљању водама, на основу утврђених критеријума, и то: карактеристика водног подручја са аспекта коришћења вода, заштите вода и заштите од штетног дејства вода и граница јединица локалне самоуправе, да оперативни послови нарочито обухватају одржавање водних објеката и спровођење одбране од поплава и да министар одређује водне јединице и њихове границе.

Чланом 16. Нацрта закона, поред измене у ставу 1. члана 28. Закона о водама која се врши ради усклађивања са дефиницијом појма хидромелиорациони систем, врши се и измена у ставу 3. тог члана тако што се прописује да министарство надлежно за послове водопривреде одређује мелиорационо подручје и његове границе. На овај начин проширује се надлежност министарства надлежног за послове водопривреде, јер је до ове измене на територији града Београда надлежни орган града Београда, а на

територији аутономне покрајине надлежни орган аутономне покрајине одређивао мелиорационо подручје и његове границе.

Да би се обезбедило спровођење Стратегије управљања водама на територији Републике Србије чланом 17. Нацрта закона прописује се да се Стратегија управљања водама на територији Републике Србије реализује акционим планом који, на предлог министарства, доноси Влада на период од пет година, као и да акциони план садржи активности неопходне за реализацију те стратегије, рокове за реализацију планираних активности, као и органе, организације и јавна предузећа надлежна за реализацију тих активности.

Обзиром да се карте угрожених подручја идентификују и израђују у складу са одредбама Закона о водама, а у плану управљања се користе резултати израде, односно карте угрожених подручја, то је стога чланом 18. Нацрта закона извршена измена тачке 3) у ставу 2. члана 33. Закона о водама. Такође, будући да се сагласно члану 2. Закона о водама одредбе тог закона односе и на речни нанос, као и имајући у виду његов значај за управљање водама, неопходно је да план управљања водама садржи и податке о мониторингу и билансу наноса, те су из тих разлога чланом 18. Нацрта закона додате две нове тачке које прописују да план управљања водама нарочито садржи и мониторинг наноса и биланс наноса. Поред наведеног чланом 18. Нацрта закона се прописује да план управљања водама садржи и утврђене граничне вредности за подземне воде у складу са прописом којим се утврђују граничне вредности загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање; резиме процене хемијског статуса подземне воде у складу са правилником који уређује параметре еколошког и хемијског статуса површинских вода и параметре хемијског и квантитативног статуса подземних вода и резиме начина процене тренда на појединачним тачкама мониторинга унутар тела или групе тела подземних вода, на основу које је утврђено да су та тела подложна значајном и сталном узлазном тренду концентрације неке загађујуће супстанце или преокрету тог тренда и резиме разлога на основу којих су утврђене почетне тачке за преокрет тренда, као и јединствен план управљања речним сливом када се водно подручје простире кроз више држава.

Како је смањен број водних подручја и извршена подела водних подручја на основу хидрографских принципа чланом 19. Нацрта закона проширује се надлежност министарства и Владе, а укида надлежност органа аутономне покрајине и града Београда тако да у складу са овим законом Влада, на предлог Министарства, доноси план управљања водама за слив реке Дунав и за водно подручје Сава, Дунав, Морава, Ибар и Лепенац и Бели Дрим.

Чланом 20. Нацрта закона врши се допуна садржине новелираног плана управљања водама, па се прописује да новелирани план управљања водама садржи и промене у листама граничних вредности загађујућих материја у подземним водама, приказ граница квантификације примењених метода анализа и информације о карактеристикама тих метода у односу на минималне критеријуме утврђене прописом којим се уређују техничке спецификације за хемијске анализе и анализе потребне за мониторинг статуса вода, као и резултате и утицаје мера предузетих ради спречавања хемијског загађења површинских вода. Предложена допуна члана 35. закона додавањем промена листе граничних вредности загађујућих материја у подземним водама као обавезне садржине новелираног плана управљања водама представља транспозицију члана 3.6 Директиве о заштити подземних вода од загађивања 2006/118/ЕК. Такође, истим чланом извршена је и допуна става 2. истог члана додавањем нових тачака: 4а) и

4б) које представљају транспозицију чл. 3.5 (а) и 3.5 Директиве о стандардима квалитета животне средине у области политике вода 2008/105/ЕК.

Чланом 21. Нацрта закона укида се надлежност надлежног органа града Београда и аутономне покрајине да доноси програм мера и прописује се да Влада, на предлог министарства, доноси програм мера за водно подручје Сава, Дунав, Морава, Ибар и Лепенац и Бели Дрим. Такође, чланом 21. Нацрта закона се прописује да програм мера које се односе на заштиту вода садрже и мере које се односе на преокрет трендова концентрације загађујућих супстанци, група загађујућих супстанци или индикатора загађења у телу или групи тела подземне воде и мере за спречавање уноса свих хазардних супстанци у подземне воде, мере неопходне за ограничење уноса осталих загађујућих супстанци у подземне воде тако да уноси не узрокују погоршање квалитета или значајне и сталне узлазне трендове концентрација загађујућих материја у подземним водама, осим када је другачије уређено посебним прописом. Поред наведеног тим чланом се прописује да се за водно тело подземних вода које је класификовано као тело доброг хемијског статуса у случају када су прекорачене граничне вредности загађујућих супстанци на једном или више мерних места у складу са прописом којим се утврђују параметри еколошког и хемијског статуса површинских вода и хемијског и квантитативног статуса подземних вода, програм мера може да садржи и друге мере, којима се обезбеђује заштита екватичних и копнених екосистема и људске употребе подземних вода који су зависни од датог дела тела подземне воде представљеног тим мерним местима.

Предложена допуна члана 40. Закона о водама и то у погледу мера заштите животне средине које се односе на преокрет трендова и концентрације загађујућих супстанци и спречавања уноса свих хазардних супстанци у подземне воде што представља транспозицију чланова 5.2 и 6.1 (а) (б) Директиве о подземним водама, а допуна која се састоји још и у прописивању додатне садржине програма мера у случају када су прекорачене граничне вредности и стандарди квалитета загађујућих супстанци за водно тело подземних вода које је класификовано као тело доброг хемијског статуса, представља такође транспозицију члана 4.5 Директиве о подземним водама.

Чланом 22. Нацрта закона из разлога што је укинута водно подручје града Београда укида се и надлежност града Београда да доноси за реализацију Стратегије управљања водама на територији Републике Србије посебан план управљања водама, тако да ће Влада доносити посебан план управљања водама за водна подручја која обухватају територију града Београда.

Имајући у виду да је Нацртом закона укинута водно подручје Београд, то се чланом 23. Нацрта закона укида и надлежност органа града Београда да доноси Годишњи програм управљања водама за то водно подручје.

Обзиром да су поплаве проузроковане ледом уврштене у општи појам поплава и да стога спровођење редовне и ванредне одбране од поплава обухвата и спровођење редовне и ванредне одбране од леда, то је из тих разлога чланом 24. Нацрта закона извршена измена у члану 45. Закона о водама.

Чланом 25. Нацрта закона прописује се да се границе поплавних подручја унесе не само у просторни план јединице локалне самоуправе, већ и у просторни план подручја посебне намене и регионални просторни план, односно у урбанистичке планове, и то у план генералне регулације и генерални урбанистички план чиме се стварају предуслови за смањење ризика од поплава кроз адекватну/ограничену намену коришћења водног земљишта.

Чланом 26. Нацрта закона додавањем „реконструкције” и „санације” сагласно Закону о планирању и изградњи, детаљније су побројани радови који се изводе у циљу заштите од поплава. Такође, појам „санација последица поплава”, као општији, замењен је „отклањањем последица поплава”, са прецизнијим одређењем врсте радова, као и где се и када се они изводе.

Како је основни циљ одбране од ледених поплава благовремено предузимање активности у циљу спречавања нагомилавања леда, које у наставку може, али и не мора да доведе до загушења ледом, то су чланом 27. Нацрта закона у члану 53. став 1. речи: „загушења ледом” замењене речима: „нагомилавања леда. Како су ледене поплаве уврштене у поплаве спољним водама, извршено је обједињавање критеријума за проглашавање одбране од поплава на речној деоници и за велике воде и за лед, те су стога у члану 53. став 1. тачка 1) после речи: „пораст водостаја” додате речи: „када су у зависности од услова стварања, покретања и нагомилавања леда испуњени критеријуми прописани оперативним планом,”. Додатим ставовима 5. и 6. одређеније су дефинисани субјекти надлежни за спровођење одбране од поплава на водама првог реда и на системима за одводњавање у јавној својини, услови које треба да испуне у погледу лиценци за обављање послова из члана 112. став 1. тач. 3) до 8), као и врсте радова које обављају у циљу обезбеђивања функционалне сигурности водних објеката система за одбрану од поплава.

Због потребе да се изврши усаглашавање са изменама извршеним у члану 45. Закона о водама чланом 28. Нацрта закона врши се измена у члану 54. став 3. Закона о водама. Ради прецизирања да оперативни план за одбрану од поплава за воде I реда и унутрашње воде обухвата водотоке на којима постоје заштитни водни објекти у јавној својини, односно системи заштите од унутрашњих вода у јавној својини чланом 29. Нацрта закона су додате речи у јавној својини. Такође, ради усаглашавања са одредбама новог члана 27а), коришћења прецизнијих појмова из праксе који су садржани и у оперативном плану за одбрану од поплава, односно појмова који више одговарају врсти података које садржи оперативни план измењен је став 3. члана 55. Закона о водама, а у ставу 6. тог члана је реч: „ефикасно” замењена речју: „оперативно”.

Уважавајући потребу да се прекине досадашња лоша пракса и одсуство резултата у заштити од штетног дејства ерозије и бујица због недостатка кадровских и финансијских капацитета јединица локалне самоуправе, до ових измена, главних носиоца надлежности, чланом 30. Нацрта закона је предвиђено да се ова комплексна област подигне на републички ниво уз учешће свих надлежних сектора – водопривреде, пољопривреде, шумарства, заштите животне средине и природних ресурса, који ће заједничким и усаглашеним активностима омогућити реализацију карте ерозије за територију Републике Србије, проглашење ерозионих подручја, његових граница и услова за коришћење, као кључних предуслова за унапређење ове области. Такође, ради потребе за применом прецизнијих и потпунијих појмова у прописивању шта се сматра превентивним мерама за заштиту од штетног дејства ерозије и бујица чланом 31. Нацрта закона извршене су измене у члану 62. Закона о водама. Обзиром да је чланом 150. Закона о водама предвиђено финансирање радова и мера за заштиту од штетног дејства ерозија и бујица чланом 32. Нацрта закона брисан је члан 63. Закона о водама. Како се радови и мере за заштиту од ерозије и бујица морају изводити, односно предузимати у складу са планом управљања водама и условима за коришћење ерозионог подручја чланом 33. Нацрта закона извршена је допуна у члану 64. Закона о водама којом је прописана обавеза за власнике и кориснике земљишта на

ерозионом подручју да изведе радове и предузимају мере за заштиту од ерозије и бујица у складу са планом управљања водама и условима за коришћење ерозионог подручја. Такође, како је лице које гради објекат дужно да радове и мере изведе у складу са техничком документацијом брисане су речи: „водним актима”, јер се водни акти издају за израду техничке документације, те их не треба посебно наводити.

Чланом 34. Нацрта закона прописује се да се подземне воде са квалитетом погодним за пиће и воде са јавних извора користе, поред осталог, могу користити и за наводњавање. Наиме, у Републици Србији, а нарочито у руралним подручјима, подземне воде са квалитетом погодним за пиће се користе за наводњавање, те је стога потребно то и нормативно уредити. Наравно, ово не значи да ће наводњавање са коришћењем подземне воде бити могуће у свим случајевима, јер на основу приоритета коришћења воде снабдевање водом за пиће становништва и за санитарно-хигијенске потребе, напајање стоке и за коришћење воде у прехрамбеној индустрији имају приоритет у коришћењу.

Како је одржавање хигијене у водном објекту уређено другим прописом и стога не треба да буде предмет уређивања у Закону о водама чланом 35. Нацрта закона брише се обавеза јавном предузећу, односно другом правном лицу које обавља послове снабдевања водом да је дужно да одржава хигијену у водном објекту. Из наведеног разлога чланом 36. Нацрта закона промењен је наслов изнад члана 75. Закона о водама. Такође, тим чланом Нацрта закона, ради усклађивања са дефиницијом појма воде за пиће и воде за санитарно-хигијенске потребе из члана 2. Нацрта закона, ради усклађивања са Директивом ЕУ 2006/7 која се односи на квалитет воде за купање и из разлога што одржавање хигијене у водном објекту није предмет уређења и примене Закона о водама већ других прописа врши се измена члана 75. Закона о водама.

Чланом 37. Нацрта закона врши се допуна става 3. члана 77. Закона о водама на тај начин да се прописује да Министар, министар надлежан за послове здравља и министар надлежан за послове заштите животне средине, ближе прописују и садржину елабората о зонама санитарне заштите. Наиме, предметном допуном подзаконски пропис уредиће и прописати садржину елабората о зонама санитарне заштите. Допуне у ст. 4. и 5. и додавање новог става у члану 77. Закона о водама је неопходно ради утврђивања надлежности органа који може да поднесе захтев за издавање решења о зонама санитарне заштите у зависности од врсте изворишта које служи за водоснабдевање. Измена у ставу 6. и брисање става 7. члана 77. Закона о водама је неопходно због начела целовитости и начела јединства водног система прописаних чланом 25. Закона о водама. Неприхватљиво је целовитост једног изворишта делити по административним линијама, као што се то може показати на примеру изворишта из кога се град Београд снабдева водом за пиће. Највећим делом своје површине зоне санитарне заштите налазе се на територији града Београда и за то подручје решење о одређивању зона санитарне заштите издаје министар надлежан за послове здравља, док се један мали део површине зоне санитарне заштите налази на територији општине Пећинци, на територији Сремског управног округа, и за то подручје решење о одређивању зона санитарне заштите издаје надлежни орган аутономне покрајине.

Чланом 38. Нацрта закона се због измена у надлежностима посебних организација и органа управе Републике Србије прописује да мерење количине воде на извориштима врши републичка организација надлежна за хидрометеоролошке послове, а испитивање квалитета воде орган управе надлежан

за спровођење државног мониторинга квалитета вода. Наиме, у складу са законом послове мерења количине воде на извориштима врши Републички хидрометеоролошки завод, а Агенција за заштиту животне средине послове испитивања квалитета воде на извориштима.

Будући да у акумулацији која служи као извориште за снабдевање водом за пиће снабдевање водом за пиће има предност у односу на остале намене акумулације чланом 39. Нацрта закона је прописано да је забрањен узгој риба ради комерцијалног изловљавања у акумулацији која служи за снабдевање водом за пиће. Ради усклађивања са Законом о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда тим чланом Нацрта закона је прописано да је забрањен и кавезни узгој риба у хидромелиорационим системима за одводњавање и наводњавање.

Из разлога што појам експлоатација упућује на комерцијалну активност што није у духу одредбе члана 89. Закона о водама која прописује да је циљ вађења речног наноса очување или унапређење водног режима, то је чланом 40. Нацрта закона у наслову после члана 88. реч: „Експлоатација” замењена речју: „Вађење”.

Чланом 41. Нацрта закона додаје се нови члан 88а којим се прописује да: се вађење речних наноса врши са водног земљишта, на локалитетима где је то од интереса за очување или побољшање водног режима, у обиму који неће нарушити водни режим, постојеће коришћење подземних вода, стабилност обала и природну равнотежу акватичних и приобалних екосистема, за сваку календарску годину јавно водопривредно предузеће доноси годишњи план вађења речних наноса најкасније до 1. децембра текуће године за наредну годину који садржи нарочито: планиране локације за вађење речних наноса и планиране количине речних наноса за вађење, као и услове за вађење речних наноса. Такође, тим чланом се прописује да министарство, а на територији аутономне покрајине надлежни орган аутономне покрајине, даје сагласност на годишњи план јавног водопривредног предузећа, као и да је то предузеће дужно да Министарству, а на територији аутономне покрајине надлежном органу аутономне покрајине, доставља тромесечне извештаје о реализацији тог годишњег плана.

Због потребе да се изврши усаглашавање са изменама извршеним у претходним члановима Закона о водама у којима је, из изнетих разлога, реч: „експлоатација” замењена речју: „вађење”, чланом 42. Нацрта закона се у члану 89. Закона о водама реч: „експлоатације” у датом падежу замењује се речју „вађење” у одговарајућем падежу. Такође, обзиром да овим Нацртом закона прописано да јавно водопривредно предузеће издаје водне услове, односно водну сагласност за вађење речних наноса у члану 89. Закона о водама брисана је одредба према којој јавно водопривредно предузеће издаје мишљење на пројекат вађења речних наноса. Поред наведеног ради усаглашавања са прописима који уређују пловидбу извршена је измена тачке 3) и прописано да се уз захтев за издавање водне сагласности подноси и сагласност органа надлежног за техничко одржавање водног пута, када се експлоатација речних наноса врши на водном путу, а такође је чланом 42. Нацрта закона прописано да се уз захтев за издавање водне сагласности за вађење речних наноса подносе и водни услови.

У чл. 43. и 44. Нацрта закона из предње наведених разлога реч: експлоатација се замењује речју вађење, а такође се чланом 43. Нацрта закона прописује обавеза за правно лице, односно предузетника које врши вађење речних наноса да, поред осталог, врши и геодетско снимање локације пре и после вађења речних наноса. Веома је значајно да се на основу геодетског снимања добије податак о количини речног наноса која је извађена из речног корита или великом

водом донета. Овај податак о количини извађеног наноса може бити вишеструко од користи, на пример за контролу количине извађеног речног наноса на неком делу речног корита коју је извадило неко правно лице. Такође, може се добити податак о билансу количина речних наноса која је евидентна на неком водотоку, што нам може користити за годишње планирање вађења речних наноса на том водотоку, што представља добру основу за управљање на сливу.

Како је у пододељку 4.3. Заштита вода од загађивања додат нови члан 93а који уређује стандарде квалитета животне средине и граничне вредности загађујућих материја за површинске и подземне воде, то је било неопходно изменити наслов изнад назива члана 92. Закона о водама из којих разлога је чланом 45. Нацрта закона и извршена измена тог наслова.

Чланом 46. Нацрта закона извршена је измена члана 93. Закона о водама на тај начин што би поред граничних вредности подзаконски пропис у овој области садржао и начине и услове примене граничних вредности, као и начине и услове испуштања загађујућих материја. Овом изменом се обезбеђује целовитије уређење емисија загађујућих материја у воде и омогућава потпунија и ефикаснија имплементација прописа у овој области, односно обезбеђује основ за транспозицију одредаба релевантних ЕУ директива, које се у национално законодавство Републике Србије могу транспоновати подзаконским прописима (посебно директиве о стандардима квалитета животне средине у области политике вода 2008/105/ЕК).

Чланом 47. Нацрта закона додаје се нови члана 93а који се односи на уређење стандарда квалитета животне средине и граничне вредности загађујућих материја за површинске и подземне воде. Овим чланом се обезбеђује проширење правног основа за подзаконске прописе у области граничних вредности загађујућих супстанци у површинским и подземним водама и на начине и услове примене тих граничних вредности. Такође, обезбеђује се и проширење правног основа за подзаконски пропис у области стандарда квалитета животне средине за приоритетне, хазардне и друге загађујуће супстанце, пружа правни основ за прописивање процедура за анализе дугорочног тренда концентрација ових супстанци и праћења супстанци са листе за праћење, такозване „watch list”. Овај члан доприноси целовитијем и прецизнијем уређењу овог дела заштите површинских и подземних вода од загађивања и доприноси потпунијој и ефикаснијој имплементација прописа у овој области, а самим тим и ефикаснијој заштити вода од загађивања, заштити животне средине и здравља људи. Истовремено овим чланом, обезбеђује се и основ за транспозицију одредаба релевантних ЕУ директива, које у национално законодавство Републике Србије могу бити транспоноване и подзаконским прописима.

Директива Савета 91/271/ЕЕЗ о пречишћавању комуналних отпадних вода налаже да све агломерације са бројем еквивалентних становника већим од 2000 буду опремљене, ради сакупљања и спровођења комуналних отпадних вода, колекторским системима за комуналну отпадну воду, као и да се комуналне отпадне воде из тих агломерација пречишћавају у складу с прописаним стандардима Ради усклађивања Закона о водама са том директивом, чланом 48. Нацрта закона се прописује да план заштите вода од загађивања, поред осталог, нарочито садржи и листу агломерација.

У циљу обезбеђивања обавезне усклађености планског документа у области заштите вода од загађивања са кључним планским документом у области заштите животне средине - Акционим планом заштите животне средине, то је чланом 49. Нацрта закона прописано да план заштите вода од загађивања и

акциони план заштите животне средине који доноси Влада, на предлог министарства надлежног за послове заштите животне средине, морају да буду усклађени.

Директива Савета 91/676/ЕЕЗ о заштити вода од загађивања узрокованог нитратима из пољопривредних извора због потребе заштите људског здравља, живих ресурса и акватичних екосистема, обезбеђења коришћења вода, односно због потребе смањивања загађивања вода узрокованог или подстакнутог нитратима из пољопривредних извора и потребе спречавања даљег загађивања са истима, налаже да се идентификују рањива подручја и утврде и примене акциони програми ради смањивања загађивања вода у тим подручјима од азотних једињења, вршење мониторинга вода и примену референтних метода мерења за једињења азота. Ради усклађивања Закона о водама са том директивом чланом 50. Нацрта закона прописује се нови члан 96а којим се уређује рањиво подручје. Наиме, тим чланом Нацрта закона се прописује појам рањивог подручја, орган надлежан за одређивање рањивог подручја и његових граница, садржина акта о одређивању рањивих подручја, обавеза доношења акционих програма са обавезним мерама за заштићене области које су одређене као рањива подручја, садржина акционих програма, доношење Правила добре пољопривредне праксе у циљу постизања општег нивоа заштите од загађења нитратима пољопривредног порекла свих водних тела површинских и подземних вода и орган надлежан за доношење тих правила.

Директива Савета 91/271/ЕЕЗ о пречишћавању комуналних отпадних вода налаже да комуналне отпадне воде које улазе у колекторске системе буду пре испуштања у осетљива подручја подвргнуте строжијем пречишћавању за сва насеља већа од 10.000 Е.С, као и да се одређивање осетљивих подручја проверава у размацима не дужим од четири године. Ради усклађивања Закона о водама са том директивом чланом 96б Нацрта закона се уређује осетљиво подручје. Наиме, тим чланом Нацрта закона се прописује појам осетљивог подручја, орган надлежан за утврђивање критеријума за одређивање осетљивог подручја и за одређивање осетљивог подручја и његових граница, да се акт о одређивању осетљивих подручја преиспитује, по потреби мења или допуњује најмање сваке четири године.

Да би се обезбедила већа заштита квалитета вода, поред већ постојећих забрана прописаних Законом о водама, чланом 51. Нацрта закона врши се допуна члана 97. Закона о водама тако што се забрањује уношење у подземне воде свих хазардних супстанци и осталих загађујућих супстанци у мери у којој узрокују погоршање или значајне и сталне узлазне трендове концентрација загађујућих супстанци у подземним водама. Такође, забрањује се одлагање у воде муља, обрађеног или необрађеног, из постројења за пречишћавање комуналних отпадних вода.

У циљу прецизирања обавеза пречишћавања отпадних вода, обезбеђивања механизма за достизање и кретање у границама прописаних граничних вредности, као и разграничење надлежности за третман муља чланом 52. Нацрта закона извршена је измена и допуна члана 98. Закона о водама. Прецизирање ове одредбе доприноси њеној ефикаснијој примени, самим тим и ефикаснијој заштити вода од загађивања.

Чланом 53. Нацрта закона, врши се измена члана 99. Закона о водама ради прецизирања одредаба које се односе на: обавезу мерења количине и испитивања квалитета отпадних вода пре и после пречишћавања, мерења количине и испитивања квалитета отпадних вода које садрже опасне материје пре

њиховог спајања са осталим токовима отпадних вода, постављање уређаје за мерење, обезбеђивање њиховог редовног функционисања и вођење дневника њиховог рада, континуирано мерење количине отпадних вода, испитивање параметре квалитета отпадних вода и достављање извештаја о извршеним мерењима надлежним органима, утврђивање утицаја отпадних вода на реципијент, као и правни основ за доношење и садржину подзаконског акта којим би се прецизније уредила ова област.

Законом о водама је било прописано ко може да врши испитивање квалитета отпадних вода, али не и ко може да врши испитивање квалитета површинских и подземних вода. Из наведеног разлога, а имајући у виду и да су се овом органу обраћала правна лица са захтевима за давање овлашћења за вршење послова испитивања квалитета површинских и подземних вода чл. 54. и 55. Нацрта закона врши се допуна Закона о водама тако што се прописује да испитивање квалитета површинских и подземних вода може да врши правно лице које је овлашћено од стране министарства за обављање тих послова и истовремено прописују услови за добијање тог овлашћења од стране министарства.

Чланом 56. Нацрта закона се због измена у надлежностима посебних организација и органа управе Републике Србије прописује да је орган управе надлежан за спровођење државног мониторинга квалитета вода, односно Агенција за заштиту животне средине дужна да, по сазнању о хаваријском загађењу, без одлагања обавести Министарство, министарство надлежно за послове здравља, министарство надлежно за послове заштите животне средине, министарство надлежно за унутрашње послове, јавно водопривредно предузеће и јединицу локалне самоуправе на чијој је територији настало загађење, да непрекидно прати кретање таласа хаваријског загађења воде дуж водотока све до тренутка престанка хаваријског загађења и о томе обавештава предње наведена лица, као и да су друга овлашћена правна лица која врше мониторинг статуса вода дужна да, по сазнању за хаваријско загађење вода, без одлагања о томе обавести Агенцију за заштиту животне средине. Из наведених разлога се и чланом 58. Нацрта закона врши измена у члану 109. Закона о водама и прописује да мониторинг статуса вода врши орган управе надлежан за спровођење државног мониторинга квалитета вода према годишњем програму који доноси Влада, односно да је орган управе надлежан за спровођење државног мониторинга квалитета вода дужан да извештаје о испитивању квалитета вода квартално доставља Министарству и министарству надлежном за послове заштите животне средине. Такође, тим чланом Нацрта закона је у члану 109. Закона о водама поред прецизирања у погледу надлежности и назива органа, извршена измена и у погледу рока за достављање извештаја. Наиме, један од разлога за прпредлог промене рока јесте тај што је хидролошки циклус за биолошки мониторинг период од априла једне до априла наредне године, дакле не календарска година, чиме се омогућава да се добијени резултати обраде лабораторијски и интерперирају у извештају до законског рока. Други разлог је тај да би на усвајање предложеног рока, оба рока за доставу Извештаја, и РХМЗ-а и Агенције била са идентичним датумом што је сасвим усклађено, јер извештај Агенције садржи и хидролошке податке РХМЗ-а.

Чланом 57. Нацрта закона се прописује да министар надлежан за послове заштите животне средине ближе прописује техничке захтеве са спецификацијама за хемијске анализе и анализе потребне за мониторинг вода.

Чланом 59. Нацрта закона, ради усклађивања са одредбама чл. 96а и 96б овог закона и из разлога што је надлежност за одређивање појединих заштићених области наведених у ставу 1. члана 110. Закона о водама већ одређена у другим одредбама Закона о водама врши се брисање одредби које прописују надлежност за проглашење тих заштићених области. Како је регистре заштићених области потребно водити по водним подручјима, као и редовно допуњавати врши се допуна става 2. члана 110. Закона о водама прописујући да је јавно водопривредно предузеће дужно да регистре заштићених области води по водним подручјима, те да је дужно да их редовно допуњује. Такође, овим чланом Нацрта закона се прописује обавеза за органе који проглашавају заштићене области да акт о проглашењу доставе јавном водопривредном предузећу у року од 30 дана од дана ступања на снагу тог акта. Поред наведеног овим чланом Нацрта закона се прописује да министар и министар надлежан за послове заштите животне средине решењем одређују за заштићене области области из става 1. тач. 5) и 6) Закона о водама.

Чланом 60. Нацрта закона се у пододељку 4.4. Издавање и одузимање лиценце, у члану 112. став 1. тачка б) из предње наведених разлога реч: „мелиорационих” замењује речју: „хидромелиорационих”. Такође, додаје се нови став којим се прописује да се за послове из става 1. тач. 1) до 8) тог члана лиценца издаје за одређено подручје (водна јединица, сектор, деоница и хидромелиорациони систем) утврђено оперативним планом за одбрану од поплава, односно за територију јединице локалне самоуправе. Наиме, због различитости подручја на којима се обављају послови из става 1. тач. 1) до 8) члана 112. Закона о водама потребно је услове за издавање лиценци везати за специфичности тих подручја. Чланом 54. Нацрта закона се такође прописује да је пре издавања лиценце за обављање послова из става 1. тач. 3) до 6) члана 112. Закона о водама подносилац захтева дужан да прибави мишљење јавног водопривредног предузећа, јер то предузеће организује спровођење одбране од поплава, а такође и ангажује правна лица за спровођење одбране од поплава, тако да исто треба да буде укључено у поступак издавања лиценци за те послове кроз издавање мишљења. Како Законом о водама није била прописана садржина обрасца захтева за издавање лиценци и како је чланом 54. Нацрта закона прописано да јавно водопривредно предузеће издаје мишљење у поступку издавања лиценци за обављање послова из става 1. тач. 3) до 6) члана 112. Закона о водама било је потребно прописати да министар, поред овлашћења из важећег Закона о водама, има право и да пропише садржину обрасца захтева за издавање лиценци, као и садржину мишљења јавног водопривредног предузећа у поступку издавања лиценци.

Чланом 61. Нацрта закона у глави V. ВОДНА АКТА И ВОДНА ДОКУМЕНТАЦИЈА, одељак 1. Водна акта, измењеним чланом 113. се прописује да се ради обезбеђења јединственог водног режима и остваривања управљања водама издају се водна акта, и то: водни услови, водна сагласност и водна дозвола, као и да су водна сагласност и водна дозвола управна акта, која се доносе у складу са прописом којим се уређује општи управни поступак. Такође, измењеним чланом 114. Нацрта закона се, у односу на важећи Закон о водама, прописује да ће водна акта издавати и јавно водопривредно предузеће, као поверени посао, а такође брише се да водна акта издаје град Београд, јер је укинута водно подручје Београд. У складу са тим град Београд ће издавати водна акта, као и свака друга јединица локалне самоуправе за послове наведене у члану 117. Закона о водама. Издавање водних аката од стране јавних водопривредних

предузећа не представља ново решење, јер је у складу са Законом о водама из 1991. године, јавно водопривредно предузеће обављало послове издавања водних аката. Овакво решење треба да допринесе ефикаснијем издавању водних аката, јер странка неће морати да исходује мишљење од поменутог предузећа у поступку издавања водних услова, а такође, биће „ближа” надлежном органу, јер јавна водопривредна предузећа имају организационе јединице по целој територији Републике Србије.

Чланом 62. Нацрта закона је прописано да се водни услови издају и у поступку припреме техничке документације за доградњу постојећих објеката. Такође, како се у складу са измењеним чланом 117. Закона о водама водни услови више не издају за израду планских докумената за уређење простора и газдовање шумама, то је овај члан Закона о водама било потребно ускладити са том изменом.

Обзиром да водни услови нису управни акт и да се издају, како по захтеву странке ван поступка обједињене процедуре, тако и у поступку обједињене процедуре по захтеву надлежног органа у роковима прописаним законом којим се уређује планирање и изградња чланом 63. Нацрта закона брисан је члан 116. Закона о водама којим је била прописано важење водних услова.

Објекти и радови за која се издају водни услови су прописани чланом 64. Нацрта закона. За објекте и радове, који су дати у редоследу од тачке 1. до 34. одређене су надлежности према значају објеката, тј. усвојена је подела на објекте од државног значаја и објекте од значаја за јединицу локалне самоуправе, а све у смислу важећег Закона о планирању и изградњи. По овој подели за државне објекте и радове су надлежни орган републике и покрајине, а за објекте и радове на територији јединице локалне самоуправе су надлежни јавно водопривредно предузеће и орган управе јединице локалне самоуправе. Такође, прописано је за које се објекте и радове водни услови прибављају у поступку обједињене процедуре коју спроводи надлежни орган у складу са законом којим се уређује планирање и изградња, као и подзаконским актима којима се уређује спровођење обједињене процедуре, а за које радове и објекте се водни услови прибављају ван поступка обједињене процедуре. Поред наведеног, чланом 64. Нацрта закона прописани су и органи који издају водна акта за објекте, радове и планска документа таксативно наведена у члану 117. Закона о водама. Да би се избегла досадашња ситуација да за један објекат (нпр. гасовод Јужни ток, разни мостови, путеви) различити органи издају водне услове чланом 64. Нацрта закона је прописано да Министарство издаје водне услове за објекте и радове, ако су од међудржавног значаја и за објекте и радове који се налазе, односно изводе на територији аутономне покрајине и делимично прелазе границе територије аутономне покрајине, а могу имати утицај на режим вода. Да би се извршило усклађивање са прописима који регулишу планирање и изградњу, овим чланом Нацрта закона је прописано да орган који издаје водне услове по службеној дужности прибавља мишљења од републичке организације надлежне за хидрометеоролошке послове, органа управе надлежног за спровођење државног мониторинга квалитета вода и јавног водопривредног предузећа, а по потреби по службеној дужности прибавља и мишљење министарства надлежног за послове заштите животне средине и/или специјализоване стручне - научне институције (заводи, институти и друго), као и да се мишљења издају у року од 10 дана од дана пријема захтева за издавање мишљења. Против лица која у прописаном року не доставе тражено мишљење предвиђено је покретање прекршајног поступка од

стране органа и јавног водопривредног предузећа надлежног за издавање водних услова.

Да би органи и јавна водопривредна предузећа који издају водне услове имали информацију о томе да ли је издата грађевинска дозвола за објекте који имају знатан утицај на режим вода чланом 65. Нацрта закона је предвиђено да надлежни орган по издавању грађевинске дозволе електронским путем доставља органу или јавном водопривредном предузећу, који је издао услове, грађевинску дозволу и пројекат за грађевинску дозволу, као и да су ти органи дужни да надлежни орган који спроводи обједињену процедуру, у року од 10 дана рачунајући од дана пријема грађевинске дозволе и пројекта за грађевинску дозволу, обавесте у писаном облику да ли је пројекат за грађевинску дозволу урађен у складу са водним условима издатим у поступку спровођења обједињене процедуре.

Чланом 66. Нацрта закона је прописано да се водном сагласношћу утврђује да је техничка документација за објекте и радове из члана 117. овог закона урађена у складу са издатим водним условима, да се водна сагласност издаје пре почетка изградње нових, реконструкције и доградње постојећих објеката и извођења радова који могу имати утицаја на водни режим, да се водна сагласност може издати и без водних услова ако, на основу техничке документације, орган, односно јавно водопривредно предузеће, надлежан за издавање водне сагласности утврди да се изградњом објеката или радовима који су предмет техничке документације не ремети водни режим, као и да водну сагласност издаје орган, односно јавно водопривредно предузеће, који је издао водне услове.

Такође, тим чланом Нацрта закона је прописано да се водна сагласност за вађење речних наноса издаје на одређено време, а најдуже за период од две године, да се право стечено на основу водне сагласности не може, без сагласности надлежног органа, односно јавног водопривредног предузећа, који је издао водну сагласност пренети на друго лице. Поред наведеног да би се обезбедила заштита права странке тим чланом Нацрта закона је прописано да се решење о преносу права доноси у року од два месеца од дана подношења захтева, а такође су прописани и органи који поступају по жалбама, односно тужбама.

Обзиром да се водна сагласност издаје за објекте и радове и у поступку обједињене процедуре и ван тог поступка то је чланом 67. Нацрта закона прописано да водна сагласност престаје да важи ако се у року од две године од дана пријема водне сагласности не отпочне са изградњом, реконструкцијом или доградњом објекта, односно извођењем радова. Како водну сагласност у складу са овим Нацртом закона издаје и јавно водопривредно предузеће, то се овим чланом прописује да решење о утврђивању престанка важења водне сагласности, поред органа прописаних овим Нацртом закона, издаје и јавно водопривредно предузеће, као и да се против тог акта јавног водопривредног предузећа може изјавити жалба министру.

Чланом 68. Нацрта закона је прописано да водну дозволу поред органа издаје и јавно водопривредно предузеће, надлежно за издавање водних услова. Такође, тим чланом Нацрта закона је прописана обавеза за подносиоца захтева да пре издавања водне дозволе за објекте за које водну дозволу издаје министарство и надлежни орган аутономне покрајине прибави извештај јавног водопривредног предузећа о испуњености услова из водне сагласности или водне дозволе. Такође, да би јавна водопривредна предузећа издавала извештај исте

садржине овим чланом Нацрта закона је дато овлашћење министру да подзаконским актом пропише садржину тог извештаја.

Како водну дозволу у складу са овим Нацртом закона издаје и јавно водопривредно предузеће, то се чланом 69. Нацрта закона прописује да решење о преносу права стеченог на основу водне дозволе доноси Министарство, надлежни орган аутономне покрајине и јавно водопривредно предузеће, као и да се против акта надлежног органа аутономне покрајине, односно надлежног органа јединице локалне самоуправе и акта јавног водопривредног предузећа о преносу права стеченог на основу водне дозволе може изјавити жалба министарству.

Чланом 70. Нацрта закона су прописани случајеви када водна дозвола престаје да важи. У односу на важећи Закон о водама овим чланом Нацрта закона се бришу као непотребне тачке које су прописивале да водна дозвола престаје да важи истеком рока на који је издата и у случају стечаја или ликвидације лица коме је издата и које су прописивале обавезу доношења решења од стране надлежног органа којим би тај орган само констатовао да је услед истека рока на који је издата, односно стечаја или ликвидације престала да важи водна дозвола. Такође, тим чланом Нацрта закона је прописано да се против решења о утврђивању престанка важења водне дозволе донетог од стране надлежног органа аутономне покрајине, односно надлежног органа јединице локалне самоуправе и јавног водопривредног предузећа, може изјавити жалба министру у року од 15 дана од дана достављања решења.

Чланом 71. Нацрта закона бришу се ст. 2. и 3. члана 127. Закона о водама, јер се за објекте и радове за из става 2. тог члана закона у поступку обједињене процедуре издају само водни услови, а не и водна сагласност, па стога није могуће ни издати потврду о испуњености услова из водне сагласности.

Обзиром да водни налог није прописан као водни акт и обзиром да водни инспектор контролише испуњење услова из издатих водних дозвола и предузима мере у оквиру својих овлашћења које су истоветне мерама које је надлежни орган налагао водним налогом, то се чланом 72. Нацрта закона брише члан 128. Закона о водама којим је био прописан водни налог и органи надлежни за издавање истог.

Чланом 73. Нацрта закона у чл. 129. тачка 2) Закона о водама се реч: „катастар” замењује речју: „регистар”. Наиме, реч: „катастар” више упућује на катастар који је у примени код геодетских послова, док се реч: „регистар” односи на евидентирање података потребних за управљање водама. Нови назив документа више одговара његовој садржини наведеној у члану 132. Закона о водама који прописује садржину водних регистара.

Чланом 74. Нацрта закона се прописује обавеза за органе који издају водна акта да иста воде у водној књизи, као и обавеза за те органе (надлежни орган аутономне покрајине, надлежни орган јединице локалне самоуправе и јавно водопривредно предузеће) да Министарству достављају податке из водне књиге. Такође, тим чланом Нацрта закона се ради усклађивања са предложеним изменама врши брисање из садржине водне књиге потврда и уписника водних налога.

Чланом 75. и 76. Нацрта закона се из предње наведеног разлога у чл. 131. и 132. Закона о водама реч: „катастар” замењује речју: „регистар”.

Ради очувања и одржавања водних тела површинских и подземних вода и заштитних и других водних објеката, спречавања погоршања водног режима, обезбеђења пролаза великих вода и спровођења одбране од поплава, као и заштите животне средине, чланом 71. Нацрта закона се прописује да је, поред

осталог, на водном земљишту забрањено вађење речног наноса супротно издатој водној сагласности, као и вршити друге радње осим у случају: спровођења мера очувања, унапређења и презентације природних вредности, предузимања радњи ради заштите људи, животиња и имовине, односно вршења експлоатације минералних сировина у складу са овим и посебним законом. Такође, тим чланом Нацрта закона се из предње наведених разлога забрањује садити дрвеће на одбрамбеном насипу, у инундацијском појасу ширине најмање 10 m од небрањене ножице насипа према водотоку, а у брањеној зони супротно издатој водној сагласности.

Чланом 77. Нацрта закона измењене су одредбе члана 133. Закона о водама које прописују забране и ограничења, па је тим чланом Нацрта закона прописано да је на водном земљишту забрањено вађење речног наноса супротно издатој водној сагласности или без водне сагласности; као и вршити друге радње, осим у случају: спровођења мера очувања, унапређења и презентације природних вредности, предузимања радњи ради заштите људи, животиња и имовине, вршења експлоатације минералних сировина у складу са овим и посебним законом. Такође, тим чланом Нацрта закона је прописано да је забрањено садити дрвеће на одбрамбеном насипу, у инундацијском појасу ширине најмање 10 m од небрањене ножице насипа према водотоку, а у брањеној зони супротно издатој водној сагласности.

Чланом 78. Нацрта закона се у односу на решења прописана Законом о водама прописује да је власник, односно корисник водног земљишта дужан да допусти пролаз преко земљишта лицима која су овлашћена да премеравају, снимају, пројектују и обележавају земљиште или воде за потребе и санације водних објеката, а не само за потребе изградње или реконструкције водних објеката како је прописано Законом о водама. Такође, тим чланом Нацрта закона се прописује и да је власник, односно корисник водног земљишта дужан да допусти на свом земљишту вађење, привремено депоновање и транспортовање речног наноса и муља из водотока и инундационих подручја ради обезбеђења пропусне способности, регулационих и заштитних објеката, као и водних објеката основне каналске мреже за одводњавање, које врши јавно водопривредно предузеће, односно надлежни орган јединице локалне самоуправе.

У односу на важећи Закон о водама чланом 79. Нацрта закона уводи се обавеза за лице које на водном објекту у јавној својини причиња штету својим радњама да исту отклони. Наведени члан прописује и да трошкови отклањања причињене штете на водном објекту падају на терет тог лица, као и да ће ако то лице не отклони штету у одређеном року радње на отклањању штете извршити јавно водопривредно предузеће, односно надлежни орган јединице локалне самоуправе, о трошку лица које је изазвало штету.

Чланом 80. Нацрта закона, ради прецизирања послова од општег интереса који треба да буду предмет финансирања у складу са Законом о водама, измењен је члан 150. Закона о водама којим је било прописано финансирање послова од општег интереса у области управљања водама и таксативно побројани сви послови који су предмет финансирања. У складу са тим послови уређења водотока и заштите од штетног дејства вода, који се финансирају у складу са чланом 81. Нацрта закона су изградња, реконструкција, санација, одржавање и управљање регулационим и заштитним водним објектима у јавној својини и одржавање водотока; изградња, реконструкција, санација, одржавање и управљање водним објектима за одводњавање у јавној својини; изградња, реконструкција, санација, одржавање и управљање водним објектима за заштиту

од ерозија и бујица у јавној својини и извођење радова и мера за заштиту од ерозије и бујица на сливовима акумулација у складу са чланом 62. овог закона; спровођење одбране од поплаве, послови уређења и коришћења вода, који се финансирају у складу са чланом 80. Нацрта закона су израда биланса вода, контрола стања залиха водних ресурса и мере за обезбеђење њиховог рационалног коришћења и заштите; израда биланса подземних вода за појединачни ресурс, укључујући и расположиви ресурс, начин и динамика обнављања ресурса и мере за обезбеђење рационалног коришћења и заштиту ресурса; испитивање квалитета воде на изворишту и истражни радови на изворишту; заштита изворишта за снабдевање водом; изградња и реконструкција водних објеката из члана 18. став 1. тачка 1) Закона о водама, у јавној својини; одржавање и управљање водним објектима за наводњавање у јавној својини, послови заштите вода од загађивања који се финансирају у складу са чланом 80. Нацрта закона су израда програма и систематско праћење квалитета вода - мониторинг; праћење хаваријских загађења, организација и контрола њиховог спровођења; спровођење краткорочних мера за спречавање, ублажавање и контролу загађивања вода; уређење водног режима заштићених области из члана 110. Закона о водама и других подручја која на њих имају утицаја; изградња и реконструкција водних објеката за сакупљање, одвођење и пречишћавање отпадних вода и заштиту вода (главни колектори, постројења за пречишћавање отпадних вода, постројења за прераду отпадних муљева и испусту из постројења у пријемник) у јавној својини, послови који се односе на системе за одводњавање и наводњавање, који се финансирају у складу са чланом 81. Нацрта закона су одржавање и управљање водним објектима и системима за одводњавање и наводњавање у јавној својини, послови који се односе на регионалне и вишенаменске хидросистеме, који се финансирају у складу са чланом 80. Нацрта закона су изградња, реконструкција, санација, одржавање и управљање регионалним и вишенаменским хидросистемима у јавној својини, а остали послови од општег интереса, који се финансирају у складу са чланом 80. Нацрта закона су израда и спровођење планских докумената, програма и нормативних аката; израда студија и извођење истражних радова за потребе интегралног управљања водама, израда техничке документације из области уређења водотока и заштите од штетног дејства вода, уређења и коришћења вода и заштите вода од загађивања; послови међународне сарадње у области вода, успостављање и вођење водне документације и водног информационог система и вршење поверених послова од стране јавних водoprивредних предузећа (припрема предлога водних јединица и њихових граница, плана управљања водама за водна подручја, посебног плана управљања водама за поједина питања управљања водама, плана управљања ризицима од поплава за водна подручја, оперативног плана за одбрану од поплава, израда карте угрожености и карте ризика од поплава, израда мишљења на оперативне планове за одбрану од поплава за воде II реда, идентификација водних тела површинских и подземних вода која се користе или се могу да користе за људску потрошњу у будућности, вођење регистара заштићених области на водном подручју).

Обзиром да се овим законом уводи закуп водног земљишта то се чл. 81. до 87. Нацрта закона мењају одредбе Закона о водама којима је прописано плаћање накнаде за коришћење водног земљишта и утврђивање висине те накнаде. Из тих разлога мења се назив накнаде за коришћење водног добра, тако да се иста зове накнада за коришћење вода, утврђује се да се та накнада плаћа за захватање површинских и подземних вода, укључујући термалне и минералне воде, у складу са чланом 2. овог закона, бришу се тач. 8) до 12) у члану 155. и 156.

Закон о водама пошто ће се за коришћење водног земљишта за те намене плаћати закуп, а не накнада, као и став 2. члана 158. Закона о водама ради усклађивања са извршеним изменама. Такође, мења се члан 159. Закона о водама па се прописује да се накнада за коришћење вода не плаћа се за опште коришћење вода, а врши се и усклађивање назива накнаде у члану 192. Закона о водама.

Како је Законом о санитарном надзору („Службени гласник РС”, број 125/04) аутономној покрајини већ поверен посао државне управе, вршење инспекцијског надзора у свим областима под санитарним надзором, сувишно је прописивати и Законом о водама да се аутономној покрајини поверава посао државне управе вршења инспекцијског надзора који се односи на здравствену исправност воде за пиће и квалитет воде за купање, те је стога чланом 88. Нацрта закона измењен став 5. члана 196. Закона о водама. Имајући у виду да Законом о санитарном надзору, посебним законом који уређује санитарни надзор, није дато овлашћење граду Београду да врши на територији града Београда инспекцијски надзор над здравственом исправности воде за пиће и над квалитетом воде за купање, то је сувишно то питање уређивати Законом о водама, због чега је чланом 88. Нацрта закона такође измењен став 6. члана 196. Закона о водама на тај начин да је брисана одредба којом се граду Београду поверава вршење инспекцијског надзора над здравственом исправности воде за пиће и над квалитетом воде за купање на територији града Београда. Такође, како би се инспекцијски надзор над применом Закона о водама, других прописа и општих аката који се односе на изградњу нових и реконструкцију постојећих објеката и извођење других радова који могу утицати на промене у водном режиму обављао квалитетније чланом 88. Нацрта закона такође је измењен ст. 5. и 6. члана 196. Закона о водама на тај начин да су брисане одредбе којима се аутономној покрајини и граду Београду поверава вршење тог инспекцијског надзора на територији аутономне покрајине и на територији града Београда. Будући да се код воде за пиће и санитарно-хигијенске потребе контролише здравствена исправност, а код воде за купање квалитет у ставу 3. члана 196. Закона о водама је извршено усклађивање терминологије па су речи: „за пиће, санитарно-хигијенске потребе и купање” замењене речима: „за пиће и санитарно-хигијенске потребе и на квалитет воде за купање”.

Будући да се код воде за пиће и санитарно-хигијенске потребе контролише здравствена исправност, а код воде за купање квалитет воде чланом 89. Нацрта закона у члану 200. став 1. тачка 1) Закона о водама се прописује да санитарни инспектор има право и дужност да контролише и квалитет воде за купање. Из изнетих разлога је извршена и допуна у тачки 2) тог члана Закона о водама. Како је одржавање хигијене у водном објекту уређено другим прописом и стога не треба да буде предмет уређивања у Закону о водама због чега је измењен и члан 74. и 75. Закона о водама брисана је у члану 200. Закона о водама тачка 5). Из предње наведених разлога чланом 92. Нацрта закона у члану 203. став 1. Закона о водама мењају се тач. 1), 2) и 3), а бришу тач. 4) и 5), чланом 94. Нацрта закона се у члану 208. Закона о водама мења став 2, а чланом 95. Нацрта закона се, ради усклађивања са изменама члана 75. Закона о водама, мења тачка 4) члана 211. Закона о водама и брише тач. 2) и 5) тог члана Закона о водама, а додаје се нова тачка 11а којом се прописује привредни преступ за правно лице ако врши неку радњу без важеће водне дозволе или супротно издатој водној дозволи (члан 122. закона).

Како су извршене допуне у члану 97. Закона о водама, ради усклађивања са тим допунама, чланом 90. Нацрта закона се врши измена у члану

201. став 1. тачка 2) Закона о водама којим су прописана права и дужности инспектора за заштиту животне средине, а такође се даје право и дужност инспектору за заштиту животне средине да проверава да ли правна лица и предузетници врше своје обавезе из члана 98. овог закона;”

Ради прецизирања овлашћења водног инспектора чланом 91. Нацрта закона је прописано да је водни инспектор у вршењу послова из члана 202. Закона о водама овлашћен да забрани или ограничи коришћење вода, испуштање вода, вађење речних наноса, односно коришћење објеката и постројења ако се коришћење вода, испуштање вода, вађење речних наноса, односно коришћење објеката и постројења врши супротно одредбама овог закона. Како је чланом 56. став 1. Закона о водама прописано да је правно лице које користи бране са акумулационим и ретерзионим басенима дужно да их одржава и користи на начин којим се обезбеђује прихватање поплавних таласа, то је чланом 96. Нацрта закона, ради прецизирања прекршаја правног лица, измењена тачка 1) члана 212. Закона о водама. Такође, тим чланом нацрта закона брисана је и тачка 12) члана 212. Закона о водама. Како се пројектовање и изградња објеката, па стога и објеката за коришћење водних снага врши у складу са водним условима издатим од стране надлежног органа, то стога није потребно прописивање прекршаја, јер уколико пројекти и техничка документација није израђена у складу са издатим водним условима инвеститору неће бити издата водна сагласност на израђену техничку документацију без које није ни могућа ни изградња објекта. У складу са наведеним чланом 98. Нацрта закона је у члану 213. став 2. брисана тачка 12) којом је било прописано да ће се предузетник казнити за прекршај ако врши пројектовање и изградњу објеката и уређаја супротно одредби члана 85. Закона о водама. Поред наведеног, због усклађивања са изменама у члану 90. Закона о водама, допуњена је тачка 15) члана 212. Закона о водама, као и додата нова тачка 22а, јер у важећем Закону о водама није било санкционисано вађење речних наноса супротно издатој водној сагласности или без водне сагласности. У члану 212. Закона о водама додати су нови ст. 7. до 10. којима је, како би се превентивно утицало на потенцијалне починиоце прекршаја, прописано да ће се правном лицу за прекршај из става 1. тачка 22а) поред прописане казне обавезно изрећи и заштитна мера привременог одузимања предмета који су употребљени или су били намењени за извршење прекршаја и заштитна мера трајног одузимања предмета који су настали извршењем прекршаја, да ће се заштитна мера привременог одузимања предмета који су употребљени или су били намењени за извршење прекршаја изрећи у трајању од три до шест месеци рачунајући од дана правоснажности пресуде, односно да ће се у случају да правно лице понови прекршај у року од две године, обавезно ће изрећи заштитну меру трајног одузимања предмета који су употребљени или су били намењени за извршење прекршаја. Из наведених разлога, како би се превентивно утицало и на предузетнике и физичка лица, потенцијалне починиоце прекршаја из члана 212. тачка 22а Закона о водама, чл. 98. и 99. Нацрта закона су додати и нови ст. у члану 213. и 214. Закона о водама. Како Законом о водама нису биле санкционисане поједине радње предузетника, односно физичких лица чл. 98. и 99. Нацрта закона прописује се да ће се за прекршај казнити предузетник, односно физичко лице ако не предузме неку од радњи из члана 98. Закона о водама, не предузме потребне мере из члана 99. Закона о водама и ако изводи радове на изградњи нових или реконструкцији или уклањању постојећих водних објеката, или врши друге радове и послове без водне сагласности или противно издатој водној сагласности.

Како је чланом 118. овог закона прописано да органи надлежни за издавање водних услова по службеној дужности прибављају мишљења од органа, посебних организација и јавних водопривредних предузећа, да су ти органи, посебне организације и јавна водопривредна предузећа дужна да поступе по захтеву за давање мишљења и да тражено мишљење издају у року од 10 дана од дана пријема захтева, као и да ће орган и јавно водопривредно предузеће надлежно за издавање водних услова поднети захтев за покретање прекршајног поступка, то је чланом 97. Нацрта закона прописан прекршај за одговорно лице у органу, посебној организацији, односно јавном водопривредном предузећу из члана 118. ст. 5, 6. и 7. овог закона ако током спровођења поступка обједињене процедуре не поступи на начин и у роковима прописаним овим законом (члан 118. став 8.), а такође је прописано да захтев за покретање прекршајног поступка подноси орган надлежан за издавање водних услова из члана 118. ст. 1, 2. и 3. овог закона.

Ради усклађивања са изменама предложеним овим Нацртом закона чл. 100, 101, 102. и 103. Нацрта закона мењају се одредбе Закона о водама тако да се у члану 216. став 2. Закона о водама реч: „катастре” замењује речју: „регистре”; у члану 217. који уређује рок за прибављање лиценци речи: „од три године од дана ступања на снагу овог закона,” замењују речима: „од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона; члан 219. који уређује пренос водних објеката на јавна водопривредна предузећа се мења па се прописује да правно лице које је у јавним књигама о евиденцији непокретности и правима на њима уписано као носилац права коришћења на водним објектима у јавној својини из члана 23. ст. 2. и 3. овог закона и правно лице које у својим пословним књигама води те водне објекте дужно је да у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона пренесе на управљање те водне објекте, водно земљиште на којима се ти објекти налазе, као и водно земљиште које је неопходно за несметано одржавање и управљање водним објектима на Јавно водопривредно предузеће „Србијаводе” ако се ти водни објекти и водно земљиште налази на територији Републике Србије ван територије Аутономне покрајине Војводине, односно на Јавно водопривредно предузеће „Воде Војводине” ако се водни објекти и водно земљиште налази на територији Аутономне покрајине Војводине; у члану 224. који прописује рок за одређивање граница водног земљишта прописује се нови рок за утврђивање граница водног земљишта, тако да се обавезују Министарство, а на територији аутономне покрајине надлежни орган аутономне покрајине, да одреде границе водног земљишта до 31. децембра 2017. године.

После члана 103. Нацрта закона додати су чл. 104. до 111. који представљају прелазне и завршне одредбе овог закона. Тим одредбама је прописано: да су Јавно водопривредно предузеће „Србијаводе”, Јавно водопривредно предузеће „Воде Војводине” и Јавно водопривредно предузеће „Београдводе” дужна да своје пословање и општа акта ускладе са одредбама овог закона у року од 90 дана од дана његовог ступања на снагу, да су правна лица која обављају послове за које су овим законом прописани посебни услови дужна да своје пословање ускладе са одредбама овог закона у року од шест месеци од дана његовог ступања на снагу; да ће се решавање захтева за издавање водних сагласности и водних дозвола поднетих до дана ступања на снагу овог закона наставити по прописима који су били на снази у време њиховог подношења; да ће се акти које доноси Влада и министар на основу овлашћења из овог закона донети у року од шест месеци; да ће се подзаконска акта донета на основу Закона о водама („Службени гласник РС, бр. 30/10 и 93/12) ускладити са одредбама овог

закона у року од три месеца од дана ступања на снагу овог закона; да ће се одредба члана 28. став 3. и одредба члана 59. став 2. овог закона у делу који гласи: „водне јединице” примењивати од дана ступања на снагу акта који доноси министар, а којим се одређују водне јединице и њихове границе; да даном ступања на снагу овог закона престају да важи одредба члана 8. став 2. тачка 1) Закона о главном граду („Службени гласник РС, број 129/07) у делу који гласи: уређује и обезбеђује, у складу са начелима интегралног управљања водама, заштиту вода, заштиту од штетног дејства вода и коришћење вода, као добра од општег интереса, укључујући и организовање и финансирање водопривредне делатности на водном подручју које је у надлежности града Београда, оснива јавно предузеће за обављање водопривредне делатности и управљање водопривредним објектима који су у надлежности града Београда, врши инспекцијски надзор у области водопривреде и одредба члана 16. став 1. тачка б) Закона о утврђивању одређених надлежности АП Војводине („Службени гласник РС, бр. 99/09 и 67/12-УС); да је Јавно водопривредно предузеће „Београдводе” које на дан ступања на снагу овог закона управља на територији града Београда водним објектима из члана 23. ст. 2. и 3. овог закона дужно да, у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона, пренесе на управљање те водне објекте и водно земљиште на коме је у јавној књизи о евиденцији непокретности уписано као корисник на Јавно водопривредно предузеће „Србијаводе”, односно да је Јавно водопривредно предузеће „Србијаводе” дужно да преузме на управљање те водне објекте и водно земљиште, као и да за обавезе настале у вези изградње, реконструкције, санације и одржавања водних објеката до дана преноса одговара Јавно водопривредно предузеће „Београдводе”; да ће Министарство надлежно за послове водопривреде и министарство надлежно за послове здравља којима је овим законом проширено подручје делокруга рада ускладити правилнике о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места са одредбама овог закона у року од 30 дана од дана његовог ступања на снагу; да лица која на дан ступања на снагу овог закона користе водно земљиште у јавној својини Републике Србије на основу уговора закључених са јавним водопривредним предузећима плаћају, у складу са актом из члана 191. овог закона, накнаду за коришћење водног земљишта, односно да право коришћења тог водног земљишта на основу уговора који су закључени до дана ступања на снагу овог закона и плаћање накнаде за коришћење водног земљишта престаје истеком рока на који су уговори закључени, а најкасније 31. децембра 2017. године; да овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, осим одредаба члана 80. овог закона које ступају на снагу 1. јануара 2016. године и одредаба чл. 81. до 87. овог закона које ступају на снагу 1. јануара 2018. године, односно да се до истека тог рока примењују одредбе Закона о водама („Службени гласник РС”, бр. 3010 и 9312) којима су прописани послови од општег интереса који се финансирају у складу са тим законом и одредбе којима су прописане накнаде за коришћење водног добра (основ плаћања, обвезник плаћања, плаћање накнаде, намена и изузеци од плаћања).

IV. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ НАЦРТА ЗАКОНА

Спровођење Нацрта закона захтева израду пратећих подзаконских аката. Средства за израду пратећих подзаконских аката обезбеђена су у буџету Републике Србије. Наиме, те послове обављаће запослени у Министарству, а делом ће се израда појединих аката финансирати из средстава обезбеђених Буџетском фонду за воде Републике Србије у текућој буџетској години, јер се из средстава Буџетског фонда за воде Републике Србије финансира, поред осталог, израда нормативних аката, као послова од општег интереса у области управљања водама.

АНАЛИЗА ЕФЕКТА НАЦРТА ЗАКОНА

Вода је природни ресурс који истовремено представља и сировину и станиште, намирницу и средство за рад, енергент и још много тога. Вода је не само услов квалитетног функционисања и развоја једног друштва, већ и услов опстанка природног окружења и читаве људске заједнице. Због све већих захтева за водом као ресурсом и све присутнијег проблема недостатка воде, као и угрожавања њеног квалитета, постаје јасно да се вода мора чувати, рационално користити и заштитити од случајних и намерних загађивања. Зато се мора обезбедити одрживо коришћење вода, засновано на дугорочној заштити расположивих водних ресурса, не угрожавајући притом одрживост виталних екосистема. Водно земљиште и водни објекти у јавној својини су добра од општег интереса и као таква уживају посебну заштиту. Из тих разлога начин и услови искоришћавања и управљања тим добрима мора да буде у складу са овим и другим законима.

Имајући у виду предње наведено, пре израде Закона о изменама и допунама Закона о водама су анализирани ефекти важећег закона, проблеми који су се појављивали у примени тог закона од момента његове примене, анализирана су упоредно правна решења и искуства земаља у региону и друга међународна искуства, као и предлози јавних предузећа који су у претходним годинама примењивали Закон о водама.

1. На кога ће и како ће највероватније утицати решења у закону?

Обзиром да је вода природно богатство, основна животна материја и значајан фактор привређивања, решења предложена у Нацрту закона утицаће на све грађане, домаћа и страна привредна друштва, предузетнике, као и државне органе Републике Србије, органе аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе у Републици. Такође, обзиром да се водно земљиште користи за обављање привредне делатности решења предложена у Нацрту закона утицаће на субјекте који на том земљишту обављају привредну делатност.

Потрошачи - физичка лица ће морати да се одговорније понашају према овом ресурсу, што подразумева: њено рационално коришћење, заштиту вода од загађивања (избегавањем и спречавањем уношења у воде хазардних супстанци), заштиту површинских токова (спречавање одлагања чврстог и кабастог отпада, чиме се смањује и опасност од плављења). Овакав однос према води имаће као резултат укључење већег броја потрошача и обезбеђење веће количине квалитетније воде за друге намене (наводњавање, индустрију, рибарство, купање, туризам и др.), смањење трошкова припреме воде за пиће, повећање степена сигурности од штетног дејства вода.

Предложена решења имаће дејство слично наведеном и на установе и сличне институције које обављају непривредну делатност.

Потрошачи - привредна друштва мораће да имају већи степен одговорности од физичких лица, јер ће, поред поменутог начина понашања, морати да обезбеде пречишћавање отпадних вода из технолошких процеса производње.

Законом предложена решења имаће утицаја и на рад органа државне управе, покрајинске управе и управа јединица локалних самоуправа, као и јавних водопривредних предузећа, који ће бити ангажовани на комплетирању законске регулативе (израда подзаконских аката), припреми, односно доношењу стратешких и планских докумената и обављању осталих послова у складу са Нацртом закона.

2. Какве трошкове ће примена закона створити грађанима и привреди (нарочито малим и средњим предузећима)?

Примена овог закона не би требало да створи додатне трошкове грађанима и привреди, имајући у виду материју коју регулише овај закон.

Наиме, за коришћење водног земљишта до сада се плаћала накнада за коришћење тог земљишта у складу са актом који доноси Влада за календарску годину, а уместо те накнаде, по доношењу овог закона, ће се плаћати закуп водног земљишта. Такође, због примене поступка обједињене процедуре у поступку издавања грађевинске дозволе скраћени су рокови за издавање водних услова за објекте и радове за које се издаје грађевинска дозвола, што треба да убрза процес издавања грађевинске дозволе односно да доведе до уштеда за инвеститоре.

3. Да ли су позитивне последице доношења закона такве да правдају трошкове које ће он створити?

Решења предложена законом обезбеђују, дугорочно посматрано, позитивне ефекте који превазилазе трошкове примене закона.

Најважнији ефекат је да ће се, рационалним коришћењем воде и њеном заштитом, односно прописаним начином коришћења водног земљишта овај ресурс, односно добро од општег интереса сачувати за наредне генерације и заштитити животна средина.

4. Да ли се законом подржава стварање нових привредних субјеката на тржишту и тржишна конкуренција?

Нацрт закона не стимулише непосредно оснивање нових привредних субјеката на тржишту. Међутим, Нацрт закона дозвољава да се пословима везаним за управљање водама могу, поред јавних предузећа и посебних организација, бавити и друга правна лица која испуњавају одговарајуће услове и поседују лиценцу за обављање тих послова на одређеном подручју.

5. Да ли су све заинтересоване стране имале прилику да се изјасне о закону?

Министарство је доставило Нацрт закона, ради давања коментара, сугестија и примедба, Покрајинском секретаријату за пољопривреду, водопривреду и шумарство, граду Београду, ЈВП „Србијаводе”, ЈВП „Воде Војводине” и ЈВП „Београдводе”.

Да би и остале заинтересоване стране имале прилику да изнесу своје ставове о Нацрту закона ово министарство спровест ће, у складу са програм јавне расправе који ће да одреди Одбор за привреду и финансије, јавну расправу о том

нацрту закона у току које јавне расправе заинтересоване стране могу да изнесу своје предлоге, сугестије, иницијативе и коментаре о Нацрту закона.

6. Које ће се мере током примене закона предузети да би се остварило оно што се доношењем закона намерава?

За потребе потпуне имплементације овог закона потребно је доношење подзаконских аката неопходних за његову имплементацију.

Такође, надлежна јавна водопривредна предузећа за потребе давања у закуп водног земљишта спроводиће одговарајуће поступке јавног надметања или прикупљања писмених понуда путем јавног оглашавања, доносиће одлуке о давању у закуп водног земљишта и закључиваће уговоре о закупу водног земљишта у јавној својини.

Примена закона захтева појачан инспекцијски надзор над његовим спровођењем и покретање одговарајућих поступака пред надлежним органима и изрицање адекватних казни сразмерно штети која се наноси водном ресурсу и водној инфраструктури.

ИЗЈАВА
О ОСТВАРЕНОЈ САРАДЊИ, ОДНОСНО ПРИБАВЉАЊУ МИШЉЕЊА ОД
ОРГАНА, ОРГАНИЗАЦИЈА И ТЕЛА

Не постоје посебни прописи према којима би Министарство пољопривреде и заштите животне средине било обавезно да успостави сарадњу, односно прибави мишљења од органа, организација и тела у складу са чланом 39а став 4. Пословника Владе („Службени гласник РС”, бр. 61/06-пречишћен текст, 69/08, 88/09, 33/10, 69/10, 20/11, 37/11, 30/13 и 76/14), приликом израде Нацрта закона о изменама и допунама Закона о водама.

ИЗЈАВА
О УСКЛАЂЕНОСТИ СА СТРАТЕШКИМ ДОКУМЕНТОМ ВЛАДЕ

Нацрт закона о изменама и допунама Закона о водама усклађен је са Водопривредном основом Републике Србије („Службени гласник РС”, број 11/02), као стратешким документом у области вода.

ИЗЈАВА
ДА ЛИ ЈЕ НАЦРТ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О
ВОДАМА ПЛАНИРАН ГОДИШЊИМ ПЛАНОМ РАДА ВЛАДЕ ЗА 2015.
ГОДИНУ

Нацрт закона о изменама и допунама Закона о водама је планиран
Годишњим планом рада Владе за 2015. годину.

ИЗЈАВА О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

1. Орган државне управе, односно други овлашћени предлагач прописа
Министарство пољопривреде и заштите животне средине

2. Назив прописа

Нацрт Закона о изменама и допунама Закона о водама

3. Усклађеност прописа с одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум), односно с одредбама Прелазног споразума о трговини и трговинским питањима између Европске заједнице, са једне стране, и Републике Србије, са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Прелазни споразум):

а) Одредба Споразума и Прелазног споразума која се односе на нормативну саржину прописа,

члан 111. ССП

б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума и Прелазног споразума,

в) Оцена испуњености обавезе које произлазе из наведене одредбе Споразума и Прелазног споразума,

г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза које произлазе из наведене одредбе Споразума и Прелазног споразума,

д) Веза са Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније.

Нацрт Закона о изменама и допунама Закона о водама је планиран Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније (НПАА).

4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније:

а) Навођење одредби примарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима,

Уговор о функционисању ЕУ, Глава XX, Животна средина, члан 191 и члан 192.

б) Навођење секундарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима,

○ Директива Европског парламента и Савета 2000/60/ЕЗ о успостављању оквира за деловање Заједнице у области политике вода Службени лист L 327, 22.12.2000, стр. 1–73 (Directive 2000/60/EC of the European Parliament and of the Council of 23 October 2000 establishing a framework for Community action in the field of water policy OJ L 327, 22.12.2000, p. 1–73), 32000L0060, делимично усклађен, у складу са приложеном табелом.

○ Директива Европског парламента и Савета 2008/105/ЕЗ од 16. децембра 2008. године о стандардима квалитета животне средине у области политике вода, која допуњава и укида Директиве Савета 82/176/ЕЕЗ, 83/513/ЕЕЗ, 84/156/ЕЕЗ, 84/491/ЕЕЗ, 86/280/ЕЕЗ и која допуњава Директиву 2000/60/ЕЗ Европског Парламента и Савета, Службени лист L 348, 24.12.2008, стр. 84-

- 97, измењена Директивом Европског парламента и Савета 2013/39/ЕУ од 12. августа 2013. године која допуњава Директиве 2000/60/ЕК и 2008/105/ЕК у вези приоритетних супстанци у области политике вода, Службени лист L 226, 24.08.2013, стр. 1-17 (Directive 2008/105/EC of the European Palament and of the Council of 16 December 2008 on environmental quality standards in the field of water policy, amending and subsequently repealing Council Directives 82/176/EEC, 83/513/EEC, 84/156/EEC, 84/491/EEC, 86/280/EEC and amending Directive 2000/60/EC of the European Parliament and of the Council, OJ L 348, 24.12.2008, p. 84-97 as amended by Directive 2013/39/EU of the European Palament and of the Council of 12 August 2013 amending Directives 2000/60/EC and 2008/105/EC as regards priority substances in the field of water policy, OJ L 226, 24.08.2013, p. 1-17), 2008L0105, делимично усклађен, у складу са приложеном табелом.
- Директива 2006/118/ЕЗ Европског парламента и Савета од 12. децембра 2006. године о заштити подземне воде од загађивања и погоршавања квалитета (*Службени гласник ОЈ Л 372, 27/12/2006, стр.19-31*) (Directive 2006/118/EC of the European Parliament and of the Council of 12 December 2006 on the protection of groundwater against pollution and deterioration (*Official Journal OJ L 372, 27/12/2006, P. 19-31*)), 32006L0118, у складу са приложеном табелом.
 - Директива Савета 91/271/ЕЕЗ од 21. маја 1991. која се односи на пречишћавање комуналних отпадних вода, Службени лист Л 135, 30.05.1991., стр. 40-52 (Council Directive 91/271/EEC of 21 May 1991 concerning urban wastewater treatment, Official Journal L 135, 30.05.1991, p. 40-52, 31991L0271, делимично усклађен, у складу са приложеном табелом.
 - Директива Савета 91/676/ЕЕЗ од 12. децембра 1991. која се односи на заштиту вода од загађивања узрокованог нитратима из пољопривредних извора, Службени лист Л 375, 31.12.1991., стр. 1 (Council Directive of 12 December 1991 concerning the protection of water against pollution caused by nitrates from agricultural sources (91/676/EEC) Official Journal OJ L 375, 31.12.1991, p.1.), 31991L0676, делимично усклађен, у складу са приложеном табелом.
 - Директива Савета 98/83/ЕЗ од 3. новембра 1998. године о квалитету воде намењене за људску потрошњу, Службени лист Л 330, 05.12.1998., стр. 32 (Council Directive 98/83/EC of 3 November 1998 on the quality of water intended for human consumption, Official Journal L 330, 05.12.1998, p. 32), 31998L0083, делимично усклађен, у складу са приложеном табелом.
 - Директива 2006/7/ЕЗ Европског парламента и Савета од 15. фебруара 2006. године о квалитету воде за купање којом се укида Директива 76/169/ЕЕЗ, Службени лист Л 64, 04.03.2006., стр. 37-51 (Directive 2006/7/EC of the European Parliament and of the Council of 15 February 2006 concerning the management of bathing water quality and repealing Directive 76/160/EEC, OJ L 64, 04.03.2006., p. 37-51), 32006L0007, делимично усклађен, у складу са приложеном табелом.
 - Директива 2007/60/ЕЗ Европског парламента и Савета од 23. октобра 2007. о процени и управљању ризицима од поплава (Directive 2007/60/EC of the European Parliament and of the Council of 23 October 2007 on the assessment and management of flood risks), 32007L0060, делимично усклађен, у складу са приложеном табелом.

- Директива Комисије 2009/90/ЕЗ од 31. јула 2009. године која утврђује, према Директиви 2000/60/ЕК Европског Парламента и Савета, техничке спецификације за хемијске анализе и мониторинг статуса воде Службени лист L 201, 1.8.2009, стр. 36–38 (Commission Directive 2009/90/EC of 31 July 2009 laying down, pursuant to Directive 2000/60/EC of the European Parliament and of the Council, technical specifications for chemical analysis and monitoring of water status, OJ L 201, 1.8.2009, p. 36–3), 32009L0090, делимично усклађен, у складу са приложеном табелом.

Нацрт Закона о изменама и допунама Закона о водама треба да допринесе усклађивању националног законодавства у области вода са основним принципима садржаним у европским директивама у овој области. У поступку придруживања ЕУ један од предуслова је усаглашеност националног законодавства са европским законодавством. У нашој земљи је однос према води још увек неодговарајући, пошто се вода користи нерационално и врло често загађује, чиме се дугорочно отежава примена принципа одрживог развоја. Из тих разлога и наша земља мора у наредном периоду променити свој однос према води и ову област уредити и ускладити са европским директивама, пре свега са Оквирном директивом о водама и другим директивама ЕУ које уређују област коришћења вода, заштите вода од загађивања и заштите од штетног дејства вода.

Националном Стратегијом Републике Србије за апроксимацију у области животне средине („Службени гласник РС”, број 80/11), у оквиру краткорочних планова за период од 2011. до 2014. године, предвиђено је да би све правне тековине ЕУ требало да буду транспоноване у кратком року и да би садашњи, важећи прописи требало да буду детаљно прегледани како би се утврдиле све неусклађености са правним тековинама ЕУ. Како Закон о водама није у потпуности усклађен са директивама ЕУ у области вода које уређују сектор заштите вода овим Нацртом закона се, ради наставка усклађивања тог закона са тим директивама, односно ради заштите животне средине од неповољних утицаја испуштања отпадних вода и ради смањења загађивања воде које изазивају или подстичу нитрати из пољопривредних извора и спречавања даљег таквог загађивања врши допуна Закона о водама са одредбама којима се допуњује обавезна садржина Плана заштите вода од загађивања, прописује обавеза одређивања осетљивог подручја и одређује орган надлежан за утврђивање критеријума за одређивање осетљивог подручја и за одређивање осетљивог подручја и његових граница, прописује обавеза одређивања рањивих подручја и одређује орган надлежан за одређивање рањивог подручја и његових граница, садржина акта о одређивању рањивих подручја, обавеза доношења акционих програма са обавезним мерама, доношење Правила добре пољопривредне праксе у циљу постизања општег нивоа заштите од загађења нитратима пољопривредног порекла свих водних тела површинских и подземних вода и орган надлежан за доношење тих правила.

Предложене измене и допуне рађене су и на основу анализа усклађености националног законодавства са Оквирном директивом о водама 2000/60/ЕЗ, Директивом о заштити подземних вода од загађивања 2006/118/ЕЗ, Директивом о стандардима квалитета животне средине у области политике вода 2008/105/ЕЗ, Директивом Савета 91/271/ЕЕЗ која се односи на пречишћавање комуналних отпадних вода, Директивом Савета 98/83/ЕЗ о квалитету воде намењене за људску потрошњу, Директивом 2006/7/ЕЗ Европског парламента и Савета о квалитету воде за купање које су спроведене током 2014. године са страним правним

експертом а преко PLAC пројекта - “Саветодавни центар за питања политике и легислативе” (Policy and Legal Advice Centre - PLAC 3). Такође, предложене измене и допуне рађене су и на основу правне анализе усклађености националног законодавства у области заштите вода од загађивања која је спроведена од стране правних експерата у оквиру ENVAP II пројекта током 2014. године.

Такође, један од разлога за предлагање ових измена и допуна јесте проширење правног основа за доношење подзаконских прописа у делу Закона о водама који се односи на заштиту вода од загађивања, како би се обезбедила правна база за преношење одредаба релевантних директива које у правни систем Републике Србије могу бити транспоноване и подзаконским прописима. Измене у члану 93. Закона о водама обезбеђују уређење области заштите вода од загађивања, не само у погледу прописивања граничних вредности и рокова за њихово достизање, већ и у погледу уређивања начина и услова за достизање и очување поштовања прописаних граничних вредности, односно прецизнијем уређењу ове области и ефикаснијој имплементацији прописаних обавеза из директива ЕУ. Ради очувања, заштите и побољшања квалитета животне средине и заштите људског здравља, врши се усклађивање Закона о водама и са Директивом ЕУ 98/83 која се односи на квалитет воде намењене за људску потрошњу и Директивом ЕУ 2006/7/ЕС која се односи на квалитет воде за купање из којих разлога се врши измена, односно допуна чланова Закона о водама који уређују те области.

в) Навођење осталих извора права Европске уније и усклађеност са њима,

г) Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност,

Делимична усклађеност прописа са прописима Европске уније произилази из чињенице да су предложене измене и допуне у складу и са Планом припреме прве ревизије НПАА којим је предвиђено да ће Република Србија најкасније 2018. године постићи унутрашњу спремност за преношење правних тековина ЕУ.

Доношење овог закона ствара услове за управљање водама на начин којим се постиже добар статус вода, а човекове потребе за водом задовољавају уз поштовање ограничења које поставља очување равнотеже у природи. Закон постављен на овим принципима поштује међународну праксу и тенденције у области коришћења и заштите вода и заштите од штетног дејства вода.

д) Рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа са прописима Европске уније.

Потпуна усклађеност прописа са прописима Европске уније предвиђена је 2018. године, при чему је планирано да усклађивање Закона о водама буде завршено 2017. године а подзаконских аката 2018. године.

5. Уколико не постоје одговарајуће надлежности Европске уније у материји коју регулише пропис, и/или не постоје одговарајући секундарни извори права Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност, потребно је образложити ту чињеницу. У овом случају, није потребно попуњавати Табелу усклађености прописа. Табелу усклађености није потребно попуњавати и уколико се домаћим прописом не врши пренос одредби секундарног извора права Европске уније већ се искључиво врши примена или спровођење неког захтева који произилази из одредбе секундарног извора права (нпр. Предлогом одлуке о изради стратешке процене утицаја биће спроведена обавеза из члана 4. Директиве 2001/42/ЕЗ, али се не врши и пренос те одредбе директиве).

6. Да ли су претходно наведени извори права Европске уније преведени на српски језик?

Претходно наведени секундарни извори права ЕУ - Директива Европског парламента и Савета 2000/60/ЕЗ о успостављању оквира за деловање Заједнице у области политике вода - Оквирна директива о водама, Директива 2008/105/ЕЗ Европског Парламента и Савета о стандардима квалитета животне средине у области политике вода, Директива 2006/118/ЕЗ Европског парламента и Савета о заштити подземне воде од загађивања и погоршавања квалитета, Директива Савета 91/271/ЕЕЗ која се односи на пречишћавање комуналних отпадних вода, Директива Савета 91/676/ЕЕЗ која се односи на заштиту вода од загађивања узрокованог нитратима из пољопривредних извора, Директива Савета 98/83/ЕЗ о квалитету воде намењене за људску потрошњу, Директива 2006/7/ЕЗ Европског парламента и Савета о квалитету воде за купање, Директива 2007/60/ЕЗ Европског парламента и Савета о процени и управљању ризицима од поплава и Директива 2009/90/ЕЗ Комисије која утврђује техничке спецификације за хемијске анализе и мониторинг статуса воде), преведени су на српски језик.

7. Да ли је пропис преведен на неки службени језик Европске уније?

Предметни Нацрт Закона о изменама и допунама Закона о водама није преведен ни на један од службених језика Европске уније.

8. Учешће консултаната у изради прописа и њихово мишљење о усклађености

У изради Нацрт Закона о изменама и допунама Закона о водама учествовали су државни службеници из Министарства пољопривреде и заштите животне средине - Републичке дирекције за воде, Министарства пољопривреде и заштите животне средине, Сектора за заштиту животне средине Одсека за заштиту вода, Агенције за заштиту животне средине, запослени у Републичком хидрометеоролошком заводу Републике Србије и државни службеник Министарства здравља. У изради прописа нису учествовали консултанати.

МИНИСТАР

проф. др Снежана Богосављевић-Бошковић

